

EMİRDAĞ

EMİRDAĞLILAR VAKFI KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ

YIL : 6 SAYI : 10 OCAK - ŞUBAT 2003 İki Ayda Bir Yayınlanır

Emirdağ'da Zamheri

EMİRDAĞ

Emirdağlılar Sosyal Dayanışma,
Kültür ve Eğitim Vakfı,
Kültür ve Sanat Dergisi

Yıl: 6 Sayı: 10
Ocak - Şubat 2003

Sahibi
Vakıf Adına
Özcan ÖZGÜR

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Reşat BAĞCI

Yayın Danışmanı
Gazi DURUSU

Kapak Tasarımı - Sayfa Düzeni
Redaksiyon
Gazi DURUSU

Hukuk Danışmanı

Av. İzzet ASLAN

Yayın Kurulu

Elif BAĞCI - Gazi DURUSU
Muharrem KUBAT - Fikret AKIN

Yönetim Yeri ve
Yazışma Adresi
İ. İnönü Cd. Kazım Önal
İş Merkezi No: 43
Tel : (0-222) 233 74 74
Fax: (0-222) 234 32 32
E-mail:
emirdaglilar@yahoo.com
İnternet'ten ulaşmak için
www.emirdag.8m.net
e-posta sorumlusu
Volkan YILDIRIM

Dizgi : Fatma DANIŞMENT

Baskı : ÖZDEMİR OFSET
AKHABER GAZETESİ TESİSLERİ
Sivrihisar Cd. Eskişehir Psj. No.2
Tel.(0-222) 221 69 69 Fax. 230 47 65
ISSN - 1301 - 5605

Özcan ÖZGÜR

Emirdağlılar Sosyal Dayanışma,
Kültür ve Eğitim Vakfı Başkanı

Değerli hemşehrilerim,

Dergimizin yeni bir sayısında sizlere yeniden merhaba diyorum. Yönetimimiz, 2003 yılı Nisan ayında iki yıllık görev süresini doldurmuş olacaktır. Müsaadelerinizle iki yıl içerisinde yaptıklarımızdan birkaç örneği sizlerin takdirlerine sunmak istiyorum. Vakfımız sekreteryası, telefonu, faksı ve vakıf çelengi siparişi ile sizlere hizmet veriyor. Elinizde bulunan dergimizin 10'uncu sayısını çıkarıyoruz. Dergimizin son dört sayısını yayınlamak bize düştü, mutluyuz. İnşallah, dergimiz sürekli olarak yayınlanmaya devam edecektir. 2002 yılı Ramazan ayı öncesi Taşören Sokak'ta bulunan (Yunusemre Halk Çarşısı arkası) vakıf lokalimizin müsteciri değişmiştir.

Yeni bir anlayışla sizlere servis vermeye çalışan lokalimiz, Digitürk yayınlarıyla da hizmetine devam etmektedir.

Göreve geldiğimiz ilk günlerde ihtiyacı olan hemşehrilerimize burs vermek en büyük idealimiz demiştik. Siz değerli hemşehrilerimizin katkılarıyla 40 öğrenciye 2002-2003 öğretim yılında eğitim bursu vermiş bulunuyoruz.

Bize bu konuda destek veren hemşehrilerimizin adlarını orta sayfada bulacaksınız, hepsine ayrı ayrı teşekkürlerimizi sunuyorum. Burs konusunda yurt dışında bulunan hemşehrilerimizden büyük destek aldık. Her konuda bizlere destek veren ve burs konusunu Avrupa'da organize eden değerli hemşehrilerimizden Sayın Ömer Şen ve Metin Edeer'e şükranlarımı sunuyorum.

6 Nisan 2002 yılında başlattığımız ve büyük coşku ile karşılanan geleneksel Emirdağlılar Gecesi'ni 19 Nisan 2003 tarihinde Özgüven Tesisleri'nde tekrarlayacağız. Büyük ilgiyle karşılanan bu özel gecede çok güzel sürprizlerimiz olacaktır, rezervasyonunuzu şimdiden yaptınızı rica ederim.

Değerli hemşehrilerim, vakfımız Mali Genel Kurulu 23 Şubat 2003 tarihinde, çoğunluk olmazsa 9 Mart 2003 tarihinde vakıf lokalimizde yapılacaktır. Hepinizi genel kurul toplantımıza bekliyoruz.

Yönetimimize gösterdiğiniz yakın ilginizden dolayı hepimize ayrı ayrı teşekkür ederim.

Sevgi ve saygılarımla.

İÇİNDEKİLER

SAYFA

1- Önsöz	1
2- Emirdağlılar'ın Kimliği.....	2-3
3- Yeşil Ayna	3
4- Emirdağ'da Misafir ve Misafir Odası	4
5- Tadil-Dernek-Bazar	5-6
6- Adaçal	6
7- A. Kadir Aksoy	7
8- Zerdali Çiçek Açtı - Maniler	8
9- Emirdağ'da Zamheri Adetleri	9
10- İçimizden Biri	10-11-12-13
11- İşte Güzel Emirdağ	13
12- Haime Ablamız	14
13- Ayağım Gidişiyö	15
14- Açık Teşekkür	16-17
15- Kâzım Poyraz	18
16- Araştırma-İnceleme.....	19-20-21
17- Haketmedin mi Emirdağlım.....	22-23
18- Emirdağ	23
19- Çay İstasyonu	24-25
20- Sevgi Güneşi	25
21- Salname	26
22- Mahalli Kelimeler	27
23- Karikatür	28
24- Bazar Otobüsü	30
25- Emirdağlıları	30
26- Genel Kurul İlanı	31
27- Geceye Davet	32

***Kültürümüze
ve Sanatımıza
Katkı İçin
Vakfımıza Kitap
Bağışla!***

Emirdağlılar'ın Kimliği

Murat ÖZMEN

Geçmiş, sadece gerilerde kalan bir zaman dilimi değildir. Geçmişte kalan; ama peşimizi bırakmayan anılarımız, özlemlerimiz, hayallerimiz vardır. Geçmiş, tarihi eserlerle, silik fotoğraflarla, geleneklerimizle, folklorumuzla bizlerle birlikte yaşar. Bu nedenle geçmişini yaşamak ve yaşatmak gerekir.

Bu duygu ve düşüncelerle "Emirdağlıların Kimliği" üzerinde durmak, değerlendirmeler yapmak istiyorum. Bana göre, "Emirdağlıların Kimliği"ni oluşturan üç önemli özellik vardır:

1. Konukseverlik

2. Geleneklere bağlılık

3. Girişimcilik

Türkmen geleneğinin bir gerçeği olacak. Emirdağlılar "konuksever" olurlar. Örneğin; Muharrem Kubat, konukseverlikte örnek bir kimsedir. Bir gün yolunuz Eskişehir'e düşerse, hiç çekinmeden Kubat'ın konuğu olabilirsiniz. Onun "ozanevi", aynı zamanda bir "konukevi"dir. "Ozanevi"nin şiirli dünyasına girmek, konukseverliğin soylu güzelliğine tanık olmak, sizi de mutlu edecektir.

Her şeyden önce, Emirdağ yollarının iksirli kokusunu çevreye yayan çorba kaynatılır, sade bir sofraya kurulur. Dostluğun ve konukseverliğin büyüyle kendinizden geçersiniz. Türkmen geleneğine göre, konukseverlikte sadelik ve içtenlik esastır.

GELENEKÇİLİK

"Gelenekçilik, geleneklere bağlılık gerekli midir? Gelenekçilik, çağdaşlıkla bağdaşır mı?" gibi normların cevaplanmasında mutlaka yalanlar vardır. Bütün bunlara rağmen, bazı gelenekleri yaşatmak gerekir. Çünkü bu gelenekler, bizi geçmişe bağlar. Geçmişin güzellik-

lerini günümüze getirir.

Emirdağlıların, benim de bazı hoşuma giden gelenekleri vardır: Ölenin ardından "ağıt yakmak", "ölü yemeği vermek", "türkü yakmak" gibi.

Bilindiği gibi, eski Türklerde de "ağıt yakma geleneği" vardır. Ünlü bir kişi ölünce, ağıtçılar (sığıtçılar) ağıt yakarak, o kişinin önemli özelliklerini dile getirirler. Örneğin; Alper Tunga Sagusu (ağıtı)'nda ölenin sevdiği eşyalarla birlikte bir çadıra konulduğu, arkadaşlarının ailesiyle çadırın çevresinde dolaştıkları anlatılır.

AĞIT YAKMA

Emirdağlılar da, sevdikleri bir insanı kaybedince, onun ardından ağıt yakarlar. Ağıt, ölenin yakını olan kadınlar tarafından yakılır. Biri ağıta başlar, diğerleri onun bıraktığı yerden bunu kendi üslubunda devam ettirirler.

ÖLÜ YEMEĞİ

Eski Türklerde de, ölünün ardından yemek verilirdi. Bu gelenek, bugün de sürdürülmektedir. Ölünün yakınları veya ölü sahibinin arkadaşları, ölü yemeği verirler. Ben de bu yemeklere davet edildim. Yemekten sonra, ölünün ruhuna sunulmak üzere Kur'an okunur.

TÜRKÜ YAKMAK

Birbirlerini seven gençler, bulgur çekerken, kuzu seçerken, düğünlerde eğlenirken türkü yakarak niyetlerini belli ederler. Sonuç olumlu olursa, türküye türküyle karşılık verilir.

GELENEKSEL TÜRK FOLKLORU

Emirdağlıların zengin bir "geleneksel folklor kültürü" vardır. Bu kültürün ürünü olan ağıtlar, türküler derlenmiştir. Öyle sanıyorum, Emirdağ halkı deyiş ve deyim-

leri derlenmemiştir. Böyle bir çalışmayla "Emirdağ Sözlüğü" oluşturulabilir.

Bir arkadaşımın eşinden derlediğim, sizin de bildiğiniz bazı Emirdağ halk deyişlerini sunuyorum:

Kel Hürük'e tıraş olmak: Sen hâlâ eski kafadasın.

Calu Cul: Önemsiz, yetersiz.

Eğirdiğini yüne değiştirmek:

Kazandığını yok pahasına elden çıkarmak.

Irgatın kötüsü, gün batımında ortaya çıkar: Hileci işçiler, gün boyunca çalışmaz. Göz boyamak için gün batarken çalışmaya başlar.

Güz gününde harmansız, kış gününde yorgansız, el içinde oğlansız bırakma yarabbi: Bir insan için gerekli olan şeyleri Allah'tan isteme.

Sap kabarır, sahibi gubarır, ölçek getirir haberi: Sözle öğünmenin, çok şeyler beklemenin sonucu olumsuz olur.

Boyun güzel, göç ardından gitmeye, huyun nasıl geçim etmeye: Eş seçiminde sadece güzellik yetmez.

Huy güzelliği de aranır.

El eliyle yılan tut, onu da yalan tut: Elin yaptığı işten hayır gelmez.

GİRİŞİMCİLİK

Emirdağlı, iyi bir girişimcidir. Mücadeleci ve çalışkan olduğu için işinde başarılı olur. Bu nedenle dünyanın dört bir yanında Emirdağlı başarılı iş adamlarına rastlanır. Bunlar, sıfırdan işe başlamışlar, büyük şirketler, işletmeler kurmuşlardır.

Emirdağlılar, başarılı yöneticiler, bürokratlar, doktorlar, okul müdürleri ve öğretmenler yetiştirmişlerdir. Çevrenizde bunların örneklerini görebilirsiniz. Örneğin, Muharrem Kubat'ın müdürlüğü zamanında, 19 Mayıs Ortaokulu bir ekoldü. İsmet Kurnaz, Mustafa İkiz'den oluşan güçlü bir kadrosu vardı. Bu arkadaşlar, devlet sınavlarında başarı gösteren öğrenciler yetiştirdiler. Rahmetli arkadaşım İsmet Kurnaz'ın yönetiminde çok güzel oyunları sahneye koyuyorlardı. Örneğin, Hidayet Sayın'ın Topuzlu oyununda, Topuzlu rolündeki İsmet Kurnaz çok başarılıy-

dı. Yobaz bir din adamını canlandıran Beden Eğitimi Öğretmeni Hayatı Yalçinkaya da çok başarılı olmuş, iyi bir karakter örneği vermişti.

Verdiğim örneklerden de anlaşılacağı gibi, Emirdağlılar konukseverlikte, geleneklerine bağlılıkta, girişimcilikte övgüye değer özelliklere sahiptirler. Onlar, mücadelecilikleri, yaratıcılıkları ve girişimcilikleriyle başkalarına da örnek olmuşlardır.

Yazımı öğretmen arkadaşım Kazım Tunca'nın Emirdağlıların konukseverlik, girişimcilik ve önderlik özelliklerini vurgulayan örnek bir davranışını sizlere sunarak bitirmek istiyorum. O, Çifteler Köy Enstitüsü'nün 1952 dönemi mezunudur. Aynı dönem arkadaşlarının 50. yıldönümlerini kutlamak üzere onları Eskişehir'de bir araya getirmiş, iyi bir düzenlemeyle onları ağırlamıştır. O bu davranışıyla "Emirdağlılık Kimliği"nin kültürel boyutunu ön plana çıkarmıştır. Bu davranışından dolayı onun şahsında bütün Emirdağlıları kutlarım.

Yeşil Ayna

Musa BAŞER
Avukat

Ayna, insanın kendisini, çehresini görebilmek için kullanılan bir nesnedir. Anadolu'da, bilhassa bizim yörük köylerinde ayna bir mektuptur, bir sevgi işaretidir. Bilmiyorum, halen gençler arasında bu diyalog sürüyor mu?

Köyde çobanlık yaptığım senelerde sık sık "Gız bacım, habarın var mı? Falanın oğlu, Memiş'in kızına ayna göndermiş, rengi de yeşilmiş." gibi konuşmalarla ilgili havadisleri sık sık duyardık.

Bir genç kız veya oğlan, ayna gönderdiği gence, "Seni seviyorum, haberin olsun, bunu böyle bil!" demek isterdi. O tarihlerde okuyup yazma olmadığı için ayna mektup yerine geçerdi.

O zamanın aynası yuvarlak, çok ince, tenekeden yapılmış, tenekenin içine yine yuvarlak ayna yerleştirilmiş; aynı şekilde, teneke kapağı olan bir süs aleti idi. Kuşak arasına sokularak taşınırdı.

Benim de bir hatıram vardır, kısaca yazıvereyim: Kolanşam Köyü'nün Tohçular Mahallesi'nde, Küçük Hacı isminde bir ağanın Emir Ayş'a adında bir kızı vardı. Bu kızcağız, güzel miydi, çirkin miydi unuttum. Yeşil aynayı hatırlarım. İlkokula gittiğim seneler tatilde, köyde yine çobanlık yapardım. Bir gün kuzuları su kuyusundan sulayıp dönerken, aynı kuyuya, önünde dört beş sığırla Emir Ayş'a'nın geldiğini gördüm. Yanıma yaklaştı ve belinden yani kuşağının

arasından çıkardığı bir aynayı vererek, hiçbir şey söylemeden uzaklaştı, gitti.

Emir Ayş'a, sözünü ettiğim Cin Şükrü'nün kız kardeşiydi. Ben de ilkokula yeni başlamıştım. Halen, Kolanşam Köyü'nün Arzalı Mahallesi'nde, Tufan Dede'nin yanına gömülen ve Ermiş Bakire olarak inanılan Kezban Bacı'nın da küçük kardeşiydi. Sonradan öğrendiğime göre, Emir Ayş'a, Civikli Mahallesi'nden birisiyle evlenmiş. Genç yaşta kocası ölmüş. Dul kalınca, Seydiler Köyü'nden birisi ile evlenmiş. Akıl hastası bir oğlu olmuş, kocası ölünce, bu hasta oğlu ile yaşamını sürdürmeye devam etmiş. İşte Emir Ayş'a'nın alın yazısı ve benim "Yeşil Ayna"nın hikayesi böyle oldu.

Emirdağ'da Misafir ve Misafir Odası

Ahmet URFALI
Folklor Araştırmacısı

Öyle zannediyorum ki, dünyada misafirine oda tahsis eden tek millet Türklerdir. Zengin fakir her Türk'ün evinde mutlaka misafir için ayrılan bir oda bulunur. Misafiri barındırma, yedirip içirme büyük saadet sayılır, cömertliğin, yardımseverliğin en önemli göstergesi kabul edilir.

Emirdağ Türkmenlerinin bugün dahi canlı olarak yaşattıkları ana kültür özelliklerinden biri de misafir ağırlamaktır. Tanrı misafiri deyimi, misafirin Allah tarafından gönderildiği inancına yöneliktir. Bir de: "Misafir nasibi ile gelir veya misafir on nasiple gelir, birini yer, dokuzunu bırakır." atasözleri ile pekişince, misafire cömertlik göstermek, mi-safiri ağırlamak ve memnun etmek için üstün bir gayret sarfedilir.

Misafir kelimesine eşanlamlı olarak, konuk ve mihman kelimeleri de kullanılır. Bir Türk geleneği olan konuk ağırlamak, konuğa yedirip doyurmak ibadetten sayılır. Konuksuz evde bet bereket yoktur, konuk Hızır'dır ve eve bet bereket getirir. Konuk kapıda ağırlanır. Çünkü konuk kapıda güleç yüzle karşılanmalıdır. Ev sahibi bütün cömertliğini konuğuna göstermelidir. Zira kuş dala bir kez konar.

Hatayi, misafir için söylediği nefeste bu durumu şöyle ortaya koyar.

Yine mihman geldi, gönlüm şad oldu

Mihmanlar, siz bize safa geldiniz

Kar, kış yağar iken bahar yaz oldu

Mihmanlar, siz bize safa geldiniz

Himmet eyle mirim, misafir gele

Yavan yaşık yeyip yüzümüz güle

Küçük büyük onu hep Hızır bile

Mihmanlar, siz bize safa geldiniz

Emirdağ Türkmenlerinin vazgeçemedikleri yük odası dahi misafirler için hazırlanmış yatakların sergilendiği müstesna bir odadır. Yük odasında, halı kilim, yorgan döşek düzenli bir şekilde yığılıp sergilenir, buna yük yığmak denir. Yazın yünleri kırılan koyunların en kaliteli yapağları yorgan döşek için ayrılır.

Yayladan inildiğinde becerikli kadınlar tarafından yorgan ve döşek için ayrılan yapağlar yıkanıp kurutulduktan sonra "milete" denilen bez kumaşların içine yayılarak dikilir. Üzerine renk renk kumaşlardan yüz

geçirilir. Bu işlemlere yorgan sırmak denir. Bu yorgan ve döşekler yine becerikli kadınlar tarafından yüklük adı verilen yerlere sıra ile dizilir. Yüklükteki yorgan, döşek ve yastıklar misafir geldiğinde yıkılarak yer yatakları yapılır.

Emirdağ Türkmenlerinin en önem verdikleri geleneklerden biri de misafir ağırlanması, yedirilip doyurulmasıdır. Bu gelenek elbette ki asırlardan beri taşıyarak ve geliştirek getirdiğimiz temel kültürel değerlerimizden biridir. Bu husus Dede Korkut Kitabı'nda çok güzel işlenmiştir. Boğa Han hikayesinde, Dirse Han'ın hatunu konuşur:

Hay Dirse Han, bana hışmetme

İncinip acı sözler söyleme

Yerinden doğrul, kalk

Ala çadırını yeryüzüne diktir,

Attan aygır, deveden buğra, koyundan koç kırdır,

İç Oğuz'un, Dış Oğuz'un beylerini üstüne yığmak et,

Aç görsen doyur,

Yalıncak görsen donat,

Borçluyu borcundan kurtar,

Tepe gibi et yığ,

Göl gibi kırmızı sağıdır,

Ulu toy eyle, hacet dile,

Ola ki bir ağzı dualının bereketiyle Tanrı bize bir erdemli çocuk verir.

Dirse Han'ın hatununun söylediği bu manzumede sofru kurmanın, yedirip doyurmanın, çıplakları giydirmenin, borçluyu borcundan kurtarmanın çok faziletli davranışlar olduğu belirtilip övülmektedir.

Şair Şehriyar aşağıdaki mısralarında misafirlere sofru kurmanın asil bir davranış olduğunu belirtir:

Benim atam sofralı bir kişiydi

El elinden tutmak onun işiydi

Güzellerin ahire kalmıştıydı.

Emirdağ Türkmenleri misafirleri için özel yemekler hazırlarlar. Katmer, dolgulu köfte, mantı, güveç gibi mahalli yemekler ikram edilir. Misafir sofranın baş köşesine oturtulur. Misafir yemeğe başlamadan başlanmaz, misafir yemekten kalkmadan kalkılmaz. Sofrada çocuklar konuşmaz. Büyükler duruma göre konuşur.

Tadil - Dernek - Bazar

Elif BAĞCI
Emekli Türk Dili ve
Edebiyatı Öğretmeni

Kırk yıl kadar önce, Emirdağ...
Bugün "tadil" yani pazar,
Emirdağ'da çoluk çocuk babalar,
herkes evde... Başkasını bilmem;
ama ben bu pazar günlerini hiç
sevmiyorum. Çünkü özgürlüğüm
kısıtlanıyor. Okul yok, erkenden
kalkıp radyodaki neşeli müzik
eşliğinde hızla hazırlanma,
kızarmış ekmek, tereyağ kokusu
içinde kahvaltı yok. Tavsamış her
şey. Üstelik babam henüz kalk-
madı. Çok sessiz olmak zorun-
dasınız; çünkü yaşamın akışı ona
endekslisi bugün.

Babam; büyük otorite noktası,
daha doğrusu dünyanın merkezi, o
yılların Emirdağ'ı BABALAR
DÜNYASI, şimdinin mafya
babaları bile onların yanında hiç
kalır... "Ben sizin babanızım; ben
ne dersem o olur." Estağfurullah!
Haddimize mi düşmüş bir şey
demek... Biz altı kardeş, annemin
komutasında "tadil" gününü
selamette geçireceğiz, babamı
rahatsız etmeden... Mahalledeki
diğer babaların da pek iç açıcı
olduğu söylenemez. Yani kızı
olmasını isteyeceğim bir baba yok
çevremizde...

"Dernek" yani pazartesi.

Pazar selamette atlatıldı. Oh!
Be! "Disiplin en büyük özgürlük-
tür." demiş düşünün.... Sabah çok
neşeli bir kalkış, kahvaltı, hazırlık,
büyük, küçük kardeşler... Çığlık
çığlığa okul... Dernek: "Amaçlı
topluluklar, cemiyet" demek.
Dernek günleri Emirdağ'da bir
uyanış, bir hareket; bazar yani salı
günleri gibi değil, kibar bir
hareketlilik var. Köy bürokrasisi
Emirdağ'da, hükümet, askerlik
şubesi, banka ve belediyelerde iş
halletmeye gelenler, muhtaçlar ve
düzgün köylüler...

Hanlar, oteller, evler misafirli
bugün. Bir yandan da yarınki
pazara hazırlık var.

İşte bazar! Yani salı, benim de
size anlatmak istediğim bugün,
Emirdağ pazarının olduğu gün...

Biz Emirdağlılar içerden çok,
dışarda yaşamayı severiz. Evlerin
içinde, toplumdan kopuk az zaman
geçirilirdi o zamanlar, böyle olunca
da kollektif bir yaşam vardı. Aile
çekirdek, yakında oturan akrabalar,
komşular, halka halka genişleyerek
bütün kasaba, herkes, herkesin
umrundaydı, anlayacağınız...
Çocukları bir ailesi terbiye ederdi,
bir de komşuları... Büyüklerin
küçükler hakkındaki kanaat ve
uyarıları asla hafife alınmaz, kabul
görürdü. Böyle olunca da dışa
dönük, büyüklere karşı saygılı,
çevresine duyarlı gençler yetiştirdi
Emirdağ'da...

Neyse, biz pazara dönelim. Ben
yapı olarak oldum olası kalabalık
ve hareketli ortamları çok
sevmişimdir. Çocukluğumda da en
sevdiğim günler salı günleriydi.

Hareket önce evin içinden
başlardı. Babam Uzun Çarşı'da
manifaturacı, annem, babam ve o
gün dükkanda babama yardım ede-
cek vatandaş, erkenden kalkar
hazır olurdu.

Bizim ev Bolvadin Caddesi
üzerinde. Gün ağarmadan at ara-
baları, eşekli köylüler, tek tük
motorlu taşıtlarla kağnılar,
Bolvadin tarafı köyleri şoseden
akın ederdi. Genellikle de eski
çeşme, yeni çeşme, Hacı Senem
Kuyusu üçgeni ve bizim evlerin
de çevresi olan alan, park alanı
olurdu.

Bu kalabalık sabahın ilk saatle-
rine kadar devam eder,
Bolvadinlilerin de gelmesiyle ye-

rine oturur, artık pazarın gerçek
işlevi olan alış veriş hareketlerine
dönüşürdü... Bu kalabalıklara
bayılır; her hafta aynı kişileri gör-
meye çalışır, onları büyük bir
merak ve keyifle izlerdim.

Bunlardan en enteresan ve
eğlenceli olanı, Bolvadin'den
hemen hemen en son gelen
"Nuh'un Gemisi" adlı bir otobüstü.
Herhalde yeryüzündeki ilk icat oto-
büslerdendi. Eski mi eski, artık
boyana boyana metalinden daha
kalın ve boyası, hiçbir yerde
bulunmayan, kahve, bordo, acı sarı
acaip bir renk ve bütün yan tarafını
kaplayan çok uzaklardan bile fark
edilen, florosan rengi "Nuh'un
Gemisi" yazısı ile Nuh
Peygamber'den kalma bir taşıt.

Bu canlı ve kişilikli otobüsün
içi de dışı kadar enteresandı.
Bolvadin Köprüsü'nden sanki için-
dekiler dökülmesin, diye yavaş
gelir, bizim bordo kapının yanında-
ki boşluğa dırurdu. İçindeki kala-
balıktan dolayı zaten yarı açık olan
kapıları hızla açılır; fakat insanlar
aynı hızla inemezlerdi; çünkü
içinde adamdan çok, tavuk, culuk,
çoluk çocuk ve bu topluluğa çok
yakışan, küçük keçiler oğlaklar ve
de çuval çuval, torba torba pazar
malları olurdu. Tanrım! Bu kadar
insan, hayvan ve eşya nereden
çıktı, diye şaşkına dönerdi herkes...
Bu kalabalık, güruh halinde çarşıya
da gitmez, akşama kadar oldukları
yerde hareket halinde olan
panayırımsı bir kamp oluşturu-
rurlardı. Yakındaki çeşmeden su
ihtiyaçlarını görürken, genelde
bizim evlerden de hastalara ve
çocuklara acil yardımlar sağlanırdı.

Akşama doğru bu panayır
toplanır, geldiğinden daha hacimli
olarak, otobüse dolar, yükünü zor

taşıyan yaşlı insanlar gibi yürüncesine Bolvadin Köprüsü'ne yönelir, arkasından bakan insanlarda ince bir hüznün bırakırdı...

Gelelim Uzun Çarşı'ya esas olaylar merkezine!

Bolvadin Caddesi, Hacı Vahitler'in evi geçince pazar görünmeye başlardı. Önce yüksek perdeden, destancıların sesleri gelirdi. Yanık yanık, can yakıcı. Her salı o günlerin güncel felaketi ne ise yer yer sözlü açıklamaları da olan, türkü ağıt tarzındaki konu, omuzlarına taktıkları teyp kaset, yahut çıplak insan sesiyle etrafına toplanan kalabalığa konseryum olarak verilir; arkasından da basılmış tek tek yapraklar halinde satılırdı.

Destancıyı geçtik, uzun çarşının hal kapısı karşısındaki girişindeyiz. Hal girişinde sebze ve yoğurt pazarı sınırında lezzetiyle mukayesesiz mümkün olmayan yoğun duman ve kokusu insanların ağzının suyunu akıtan küte ekmekler. Tam karşısında, cırtlak çocuk sesleri ve karlı buzlu da yanıbaşında. Artık karnımız doydum. Karlı buzlu da içtik. Şimdi kader kısmet "muhabbet kuşları" kimse onlara "kısmet kağıdı" çekirmeden giremezdi çarşıya.

Çarşıya girdik bizim dükkan, girişten camiye kadar olan ilk bölümde. Hal -cadde girişi- camii çarşının en hareketli yeri. En az babam kadar enteresan: Çomali Memet, Helvacı Sarı Veli, Gözügüççük Memet, Koca Yusuf, Yörük Hamza, Mahmut Göçmen, Allah rahmet eylesin. Hepsi mahalledeki ev komşularımız kadar içten, ilgili, dürüst ve yardımsever insanlardı. Onlar da mahalledekiler gibi, komşusunun çocuklarına, canına malına sahip çıkarlardı. Aralarında sadece söze ve itimada dayanan yardımlaşmalar, para alış verişleri onları başkalarına ve bankalara muhtaç etmezdi.

Babamın dükkanını kapattığının çok sonraları vakıf nedeniyle uzun çarşıda bulundum. Genellikle eskilefin çocuklarının da bulunduğu esnaftan vakıf, kendi adıma gördüğümüz yakınlık ve ilgi beni çok duygulandırdı.

Salı günleri çarşıda hayat çok erken başlardı. Dükkanlar, önlerindeki geniş kaldırımlara sergi atarlardı. Köylüler zengindi ve alacakları çok şeyleri olurdu. Bu yüzden de Emirdağ pazarları ekonomik yönden oldukça verimli geçer, herkesin yüzünü güldürürdü.

Bu arada dağ köylerinden gelen, jandarmalar arasındaki kelepçeli gençler, kaçan, kaçırılan genç kızlar, pazarın şurasında burasında bomba gibi patlayan kavgalar da heyecan, hareket ve seyril oluştururdu. Velhasıl Emirdağ pazarları çok hareketliydi o yıllarda. Sonradan bulunduğum kasaba ve belde-lerde rastladığım yerel pazarlarda, çocukluğumdaki Emirdağ pazarlarının o "panayır, festival, pazar" karışımı hareketli şenliklerini aradım hep. Ama hiçbir yerde göremedim BİZİM BAZARLARI...

ADAÇAL

M. Ali AKÇINAR

Aşağıdaki okuyacağınız şiiri Emirdağ'da görev yapan bir polis memuru, Emirdağ'a duyduğu sıcaklığı, yakınlığı duygularıyla dile getiriyor.

Bizleri bu kadar yakından tanıyan, seven, gönül dostu Sayın M. Ali Akçınar'a vakfımız adına teşekkür ediyoruz. Başka dostların da yazılarını, şiirlerini dergimize göndermelerini içtenlikle bekliyoruz. YAYIN KURULU

Adaçal bulutlu, fiava bulanır,
Akar sel suları dağı dolanır,
Sevip sevip sevdiğini almayan,
Uyur uyur uykusundan uyanır.

Kör dumanlar Adaçal'ı kaplamış,
Yar hançeri, şu sineme saplamış,
Bir ela gözlüye meyil verdim de,
Dert kalmadı yüreğime toplanmış.

Yar sevenin hasret vardır ardından,
Aşka düşen kurtulmaz derdinden,
Bir hayırsız yare gönül verirse,
Sürgün yaşar, vatanından yurdundan.

Kara sevdalıyı Mecnun sanarlar,
Yaralı yürekler çabuk kanarlar,
Yar hasreti çeken deli gönüller,
Afi çektikçe cayır cayır yanarlar.

Sevene dikmeyin mezar taşını,
Döve döve mosmor etmiş döşünü,
Hal bilmedik bir zalimi sevmiş de,
Sevdiği zehir etmiş onun aşını.

Adaçal'ı derler üç tek çalısı,
Ben olmuşum nazlı yarin delisi,
Sevdiğinden muradını almayan,
Gözü açık gider tabutunda ölüsü.

Adaçal'ı, Adaçal'ı çalın kurusun,
Benim gibi cafil ömrün çürüsün,
Sevdi amma sevdiğimi alamadım,
Akçınarım bu dert ile ölürsün.

Sonsuzluğa Akıp Giden Yolda Bir Dost...”

A. Kadir Aksoy (Baykuş)

İlhami ÖZER
Emekli Öğretmen

O’nu 1940 yılının ekim ayının ilk haftasında tanıdım. O yıllarda okullarımız, ekimin ilk günlerinde açılıyordu. Köyüm Çiftlik’te dördüncü beşinci sınıf eğitim öğretimi de yapılamıyordu. Merhum babamın asker arkadaşı olan Kadir Ağalar’da kalıp 5. sınıf diplomasını bu köydeki ilkokuldan alacaktım.

Okulun açıldığı ilk haftada hemen hemen tüm arkadaşlarla tanıştım. Zaten Türkmen Akören Köyü’nün bütün insanları sıcakkanlı, sevecen, gülyüzlü, şakacı, hoşgörülü, açıkkepli insanlardır. Kısa sürede herkesle tanışıp sağlam dostluklar kurduk. Hâlâ o köyün tüm insanlarına karşı en sıcak sevgi saygılarla doluyumdur.

O günlerde karşıma, Baykuş lakabıyla anılan, Cullaların Alişan Ağa’nın oğlu olduğunu öğrendiğim bir çocuk çıktı. Çok ciddiye. Çelik çomak oynamayan bir yapısı vardı. Bağırıp çağırmaz; ama etrafındakilere mutlaka sözünü dinletirdi. Kavga ettiğini, kötü sözler söylediğini ve hatta emsalleri gibi ağır şakalar yaptığını da hatırlamıyorum. Gözleri enerji doluydu. Sanki gözünden şimşek çakıyormuşçasına etraf etkileniyordu.

Böylesine ağır kişilik karşısında ben de şaşırıp kalmıştım. Çünkü çok ayrıcalıklı bir fiziki yapısı vardı. Bana: “Hoş geldin, Çiftlikli arkadaş!” dediği an, şimdi bile taptaze yüreğimin ortasındadır.

İşte yukarıdan beri kısaca anlatmaya çalıştığım bu enerji ve sevgi dolu şahsı, 24 Ağustos günü Cuma

namazından sonra ebediyete giden yolculuğuna iki binden fazla eşi dostu ve sevenleri hep birlikte uğurladık. Böylesine bir sevgi selinin, insan akınının, hüznü dolu topluluğun eşliğinde ebedi istirahatgâhına savuşturulan şahısların yarattığı bu çok anlamlı manzara, herkesi iyi düşünmeye sevk etmelidir. Binlerce kişinin el üstünde, başta yapıp taşıdıkları bu cenazenin yorumundan ders alınmalıdır. Her köyden, her yöreden gelen insanların, tabutuna omuz vermek için izdihama sebep olmalarında ki mânâ insan hafızasındaki mutlak yerine oturup kalmalıdır. Bir ucu köyde, bir ucu kabristanın musalla taşında bulunan insan selinin ne gibi fanilere nasip olabileceğinin idrakı içinde olmalıyız. Koskoca cami avlusuna sığmayan bu mevtanın yüreğine nasıl da oturup kaldığının nedenini salim, doğru ve dürüst kafayla bulmaya çalışmalıyız. Bir namazlık saltanatı sırasında, sevenlerinin musalla taşındaki faniye nasıl da “divan durduğunu” görmeyenlerin görmesini isterdim. Hoca efendinin karşısına aldığı binlerce kişiye sorduğu suale karşılık “İyi Biliriz!”, “Helal Olsun!” cevaplarındaki içtenlikle heyecanı, toplum içindeki birçok kişinin gözyaşına sebep olduğu duyguyu, kesinlikle iyi anlamamız gereklidir.

Ömrümce unutamayacağım bir güzel görüntü de şuydu: İlçemizdeki siyasi örgüt liderlerinin çoğu bu törendeydi. Bu görüntü, halkımızın ve siyasi liderlerin artık dostluklarla siyasi anlayışın başka başka şeyler

olduğunu bunların birbirlerine hiç karıştırılmaması gerektiğinin bilincine erişmiş olmasındaki görüntüdür. İşte bu görüntü iç barışın, demokrasinin can damarıdır, özüdür. Oradaki siyasi örgüt mensuplarının bu nazik davranışlarını toplumumuz sevgiyle, saygıyla karşılamıştır. Bendeniz de aynı duygularla doluyum. Bu örnek davranışı, memleketimin insanların geleceği bakımından hayra yorarak onları, sevgiyle selamlıyorum.

Bizim Emirdağ yöresi insanının içgüdüsel yapısı çok sağlamdır. Önsezisi, sağduyusu, ileri görüşü herkesin değerini takdir etmekteki isabetli davranışı önemlidir. Hırsızları bilir. Hortumcular varsa anlar. Zayıf kişiliği olanları da seçmekte, tanı koymakta bazen ustaca davranır; ama bu tanımdaki isabetli görüşünü diline dolamaz. Her zaman, onu söyleyip durmaz. Nankörlük de Emirdağlı’nın huyu değildir. Yeri, sırası ve zamanı geldiğinde işte böyle ince tavırlar ortaya koyarak kanaatini netleştirir.

Halkımız yine çok iyi bilir ki sevgi saygı duygusu, kullanıldıkça, paylaşıldıkça çoğalır, çoğalır, çoğalır. Sevgi saygı ve iyilikler püskürerek yüreklerde, hafifler de hafifler. Sevgiyi kullanan yürekler paslı da sayılmaz.

İşte, yağlı tohumlar başkanlığından ve çeşitli partilerde kalıcı hizmetlerinden dolayı halk, merhum A. Kadir Aksoy’a (Baykuş’a) son görevini de kusursuz yapmıştır.

Sevenlerine, yakınlarına başsağlığı dilerken, çocukluk arkadaşımın manevi huzurunda tazimle eğilirim.

“Emirdağ” sizin derginiz;
derginizi okuyun, tanıtır, okutun...

Gömmü Köyümüzden Derleme Maniler

Rabia BARIŞ
Şair

Kapımda asma bağı,
Karşımda Emirdağ'ı,
Topakevin önünde,
Yaydım ayranı, yağı.

Yüreğimde acılar,
Acı poyraz gıcılar,
Getirmedi yarimi,
Bana zalim geceler.

Emirdağ'dan kar aldım,
Kacerli'den yar aldım,
O yar gitti, gelmedi,
Elim koynumda kaldım.

Kara üzüm alaca,
Gel gidelim alıca,
Yar buradan kaçalım,
Buluşmadan sıracı.

Başıma örttüm carı,
Yürürüm carı carı,
Bizi ayıracakmış,
Molla'nın koca karı.

Bahçede gül ağacı,
Dibinde iki bacı,
Yarime bir gül attım,
Mahleyi tuttu sancı.

Duvarın dibi çiçek,
Yarım yaylaya göçek,
Pörnek'in pınarından,
Hayat suyunu içek.

Pınarın başı serin,
Gönlümün köşkü yerin,
Al bohçayı yola çık,
Gidelim narin narin.

Karadağ'ı aşmadan,
Eteğine düşmeden,
Eğildim bir su içtim,
Telli beyin çeşmeden.

Kar üstünde kardelen,
Yolumu kesti belen,
Çıktım kapı önüne,
Yar mı olur her gelen?

Mendilim benek benek,
Sevdiğim burdan gidek,
Emirdağ'ın ardında,
Bizi bekliyor binek.

Orak ekin işledim,
Sap dibinde kışladım,
Yare bir mektup yazdım,
Hiciv ile taşladım.

Çöktü evin direği,
Budur işin gereği,
Kıydılar Senem kıza,
Dayanmadı yüreği.

Sevdaya zor dediler,
Gülüne har dediler,
Yakar düştüğü yeri,
Yüreğe kor dediler.

Karadağ'a kar yağdı,
Fatik ineği sağdı,
Güllü kız bir ah çekti,
Amanı göğe ağdı.

İnci dizdim yoluna,
Gel salına salına,
Mendili oyaladım,
Serdim nergis dalına.

İndin Gömmü düzüne,
Haşhaş ektim özüne,
Ben seni sevdim gülüm,
Bakma eller sözüne.

Yar sevdim ele döndü,
Gözyaşım sele döndü,
Gönlüme sevgi diktim,
Büyüdü güle döndü.

Zerdali Çiçek Açtı

Fakı EDEER
Şair

Hıdırellezden sonra zerdali çalmak, cesaretimizin kanıtıydı sanki. Daha çiçekteyken gözlerdik zerdalileri. Ben daimi Garaba Azizlerin Yeni Mahalledeki bahçeli evinin zerdalisine abone olmuştum. Zerdalileri, mayhoş oluncaya kadar aşeren hanımlar gibi beklerdim.

Yine bir bahar, dalları evin arka tarafına sarkmış olan zerdali ağacından yolmaya koyulduk. Cebimizi, koynumuzu doldurduk. Ya köpek uyardı ya da biri haber verdi. Evin büyük oğlu Halil (Aydemir) yılbit gibi geldi, kaçamadık, yakalandık. Azizim, adamda bir göz var, sanki zerdali. Kolumuzdan tuttu:

- Len, niye yoluyunuz zerdaliyi, ha? dedi.

- Abi, akşam sinemanın önünde satıcık, kalanını da yeyicik, dedim.

- Bana bakın len, bir daha göğüken yolmayın, dalları kırmayın. Erince gelin, ben size veririm, tamam mı, dedi.

- Tamam abi, dedik.

Zerdali gözlü Halil abi hiç de bizim korktuğumuz kadar gaddar değilmiş meğer. Bizim korktuğumuz zerdali gözlü Halil abi çoluk çocuğun kalbini kırmayan biriymiş doğrusu.

Bu olaydan sonra Halil abiyi tanımış olduk. Her yıl, Halil abiden izin alarak yiyeceğimiz kadar zerdali almaya başladık. Halil abi bir gün:

- İlk çaldığımız günden bugüne zerdali ağacı dikseydiniz sizin de zerdali ağacınız olurdu, dedi.

İlkokuldayken de öğretmenimiz bizlere ağaç sevgisini aşılamıştı. Öğretmenimiz, ağaç dikme mevsiminde önce kendi bahçesinde ağaç dikmeyi öğretirdi bizlere. Sonra topluca Emirdağ'ın muhtelif yerlerine, özellikle Haremi Mevkisine fidan dikmeye gider, akşama kadar fidan dikerdik.

Günümüzde zerdali ağaçları çocukların ilgisini nedense hiç çekmiyor. Kaysılar dalların altına düşüyor, kuşlar bile yemiyor. Bizlere ve Emirdağ'ına çocukluğumuzda ağaç sevgisini aşılayan sevgili öğretmenimizi saygıyla anıyoruz.

Bizlere yol gösteren büyüklerimizin ruhları şad olsun. Berhudar olsunlar.

Vakfımıza üye ol,
üye bul.

zaman burunlu otobüsler vardı. Afyon'a Bolvadin üzerinden gidildi. 80 km'lik yol 3,5 saatte alınırdı. Beni otobüs tuttu ve çok rahatsız oldum. Sanıyorum ilk kez bir şehre gidiyordum. Akşam yemeğinde iyi gelir, diye babam maden suyu içirdi. Fakat o da beni çok rahatsız etti. Ertesi gün ilk kez gördüğüm test sınavı olmuştu. Sınavdan bir haber çıkmadı. Ablamların Eskişehir'de olması nedeniyle Eskişehir Devrim Ortaokulu'na kayıt oldum. Yaklaşık bir ay sonra Afyon Yatılı Lisesi'ni kazandığım haberi geldi ve hiç istemeyerek Afyon'a gittim. Emirdağ'ında sınavı kazanan üç kişiydik. Bunlar

Suvermez'den Vehbi Karanfil (şimdi öğretmen), Güney saray'dan Emin Bozdoğan (Anestezi uzmanı) ve benim. Yatılı okulda çok anılarım vardır. Fakat bu kısmı uzun anlattığım için onları

geçiyorum. Öğretmen olmayı hedeflemişken Kadir beni başka bir mesleğe sürükledi. Liseyi 1970 yılında bitirdim. İlk yıl kendime çok güvendiğim için, çünkü nasıl olsa kazanırım diyordum, istediğim puanı alamadım. Bazı fakültelere kayıt yaptırabildim; ama tıp olmadığı için yaptırmadım ve üç ay kursa gittim. Diyarbakır'da Tıp Fakültesi'ne başladım. Bir yıl okuduktan sonra yatay geçiş ile Ege Üniversitesi'ne geçtim, 1977'de fakülteyi bitirdim. 1981'de "Toplum Hekimliği" ihtisasını Anadolu Üniversitesi'nde tamamladım ve askere gittim. Askerlikten sonra 1983'te tekrar A.Ü Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları İhtisası'na başladım. İhtisası bitirdikten sonra akademik kariyere 1993'te Anadolu Üniversitesi'nden ayrılarak kurulan Osmangazi Üniversitesinde, 1994'te Doçent, 2000 yılı Mart ayında da Profesör oldum.

Sözü edilen Tıp Fakültesi'nin Fakülte Kurul ve Yönetim Kurulu üyeliklerinde bulundum. Ayrıca yaklaşık olarak 2 yıl süre ile Başhekim Yardımcılığı görevi yaptım. Halen 1997'den beri Sağlık Yüksekokulu Müdürlüğü ve Çocuk Alerji Bilim Dalı Başkanı olarak görevimi sürdürmekteyim.

Emirdağ yöresinin en genç profesörü olma mutluluğuna

Prof. Dr. A. Kadir Koçak, eşi İsmet Koçak, oğulları Tefik Barış ve Özgür Koçak...

ulaştınız. Bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz? Ayrıca bu nasıl bir duygu, bize içinizden geldiği gibi anlatır mısınız?

Profesör olmak en önemli amaçlarımdan birisiydi. Çünkü babam eğitmendi; fakat özellikle eğitimde hedefi her zaman çok ilerdeydi. İlkokulda iken hedefimiz doktor veya eczacı olmaktı. O zamanlar her iki meslek grubu da çok iyi tutuluyordu. Biz bunları konuşurken İsmet İnönü'nün oğlunun Matematik Profesörü olduğunu babam öğrendiğinde daha sonra da benim öğretim üyesi olabileceğimi; hele liseyi bitirdiğim sene istediğim olmayor diye İşletme, Matematik bölümlerini puanım tuttuğu halde kayıt yaptırmamamı anlamak istemiyordu. Çünkü kayıt yaptırsaydım sınıfı geçmek için gerekeni yapacaktım. O zaman da babam: "Oğlum bak, sınıfı geçtin, geriye az bir zaman kaldı,

hatta, bir senelik masraf boşa gidecek." Zaten Emirdağ'ında "Eğitmenin çocuk kazanamamış." denmesi de babamı çok üzüyordu. Kursa gitmek için Emirdağ'ından ayrıldığım için belki de rahatlamıştı.

İnsanın yaşamında dönüm noktaları vardır. Tıp Fakültesi'ni bitirdiğimde "Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları" ihtisasını kazanamadım; fakat askere gitmemek için son anda Anadolu Üniversitesi "Toplum

Hekimliği" ihtisasına girdim. Klinik, branş olmadığı için çok kimse bu ihtisası yapmamı yadırgamıştı. Sözü edilen ihtisası yaparken, birlikte çalıştığım Sayın Prof. Dr. Sevin Ergin ve Uz. Dr. İnanç Ünel'in çalışmalarından etkilendiğim için ihtisası bitirdim. Askerde, Tuğ General Nihat İlhan Paşa, "Biraz daha okusaydın da doktor olsaydın" diye takıldığı oldu. Paşam, benim askerde tezkere bırakmam için ısrar etti. Askerden

sonra Anadolu Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde göreve başladım, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları'nda ikinci ihtisasımı yaptım. İhtisas bittiğinde zorunlu hizmete gitmem gerekirdi. Fakat Toplum Hekimliği ihtisası yaptığım için zorunlu hizmetten muaf oldum. Bu nedenle üniversiteden ayrılmadım. O zaman üniversitede kalmam için şimdiki Rektörümüz Sayın Prof. Dr. Necat A. Akgün'ün katkısı çok oldu. Öğretim görevlisi kadrosunda bir yıl oldukça düşük maaşla çalıştım. Bu sırada DDY Hastanesi Başhekimisi hemşehrimiz Sayın Uz. Dr. Safa Halaç, DDY Hastanesi'nde görev almam için birkaç kez davette bulundu. Ancak benim hedefim belliydi. Öyle ki Yrd.Doç. olduktan sonra da aldığım maaş çok düşüktü. Bizim gelirimizi arttıran döner sermayeden de verilemiyordu. Fakat epeyce bir dönem döner sermayeden düşük oranlarda para aldık. Ara ara belirttiğim gibi

hedef çizilmişti ve Doçent, Profesör olmak için amacım değişmeyecekti ve değişmedi de. Bu ünvanları aldığım zaman gerçekten çok mutlu oldum. O anlardaki duygularımı tanımlamam oldukça zordur.

Türk Milli Eğitiminde ilk görev alanlar arasında babanız merhum Tevfik Koçak'ın eğitmen olarak bu orduya katıldığını biliyoruz. Merhumun görevinde çalışma şekli ve aile babası olarak evdeki davranışları hakkında sizin üzerinizdeki et-kileri nelerdir?

Babamın çok çalışkan bir insan olduğunu belirtmek isterim. Köydeki yaşamımızda (1968'de Emirdağ'ına taşındık) babamın çalışması gün doğması ile başlar, yaz aylarında özellikle harman savrulurken tınazın bitimine kadar devam ederdi. Sabah erkenden çobanla birlikte tarlaya gider ve eğitmen olduğu için okul döneminde saat 9'a 5 kala düdüğü çalardı. O zaman okulumuzda öğretmen de vardı; hatta okul lojmanında kalırdı. Babam ders sırasında da görevine çok bağlıydı. Aynı derslikte 1., 2., 3. sınıfları babam, 4. ve 5. sınıfları öğretmen okutuyordu. Beni de ilk 3 sınıfta babam okuttu. Babamın eğitmen olması ile köydekilerin geleceğinin

değiştiğini düşünüyorum. Çünkü köyün çocuklarının büyük bir kısmı astsubay ve öğretmen okullarında yatılı olarak okudular. Emirdağ köyleri arasında en fazla lise ve dengi okullarda okuyanlar bunlardır. Bu çalışmalarda Öğretmen İbrahim Yüksel'in de önemli katkısı

olduğunu belirtmeyi görev sayıyorum. Babamın önemli bir özelliği de sabırlı ve duygusal olmasıdır. Olaylar karşısında abartılı bir davranış gösterdiğini neredeyse hiç görmemişimdir. Örneğin, Tıp Fakültesi'ni kazandığımyı söylediğimde tepkisi sadece "Aferin oğlum" olmuştu. En çok kullandığı sözcüklerden biri "Aferin", diğeri "yani" idi. Babamın bu özelliklerini taşıdığı kardeşlerim tarafından söylenmektedir.

Çocukluk yıllarınızdaki eğitim öğretimi bugünkü eğitim öğretille karşılaştırdığınızda ne farklar görüyorsunuz?

Benim çocukluğum, belki çok uzak değildir; ama belirttiğim gibi bizde sadece iki derslik vardı. Hatta ben ilkokula başlamadan önce komşu köy Daydalı'nın çocukları da bizim köyde okuyordu. Sanıyorum 4 km'lik yola gidip geliyorlardı. Kitaplarımızda alfabeden sonra birinci yıl, ikinci yıl ve üçüncü yıl diye kitapları ilk üç senede okuyorduk. Oysa bugün ilkokulda her sınıf ayrı ayrı, hatta bazı sınıflara sanıyorum Müzik, Beden Eğitimi, Rehberlik gibi derslere de sınıf öğretmeni dışında öğretmenler ders veriyorlar.

Ayrıca sosyal ve sportif olanakların da çok farklı olduğunu düşünüyorum. Ortaokul sıralarında Emirdağ Ortaokulu'na gittiğimde basketbol nedir, kimse bilmiyordu. Bunun yanında lise ikideyken Eskişehir'e gelmiştim. Adalar'da masa tenisi oynanan bir salona girmiştim ve

birisine "ping-pong oynar mısın?" dediğimde, aldığım yanıt şu olmuştu: "Raketin ne marka?" Doğrusu bu soruya çok şaşırmıştım. Çünkü pingpong raketinin markalı olduğunu bilmiyordum.

Bildiğiniz gibi Emirdağ Derneği; Emirdağlılar Dayanışma, Kültür ve Eğitim Vakfı'nın gelişimi ile ilgili tavsiyeleriniz neler olabilir?

Emirdağlılar Derneği'nin Vakfa dönüşmesinin çok uygun olduğuna ben de katılıyorum. Daha önce dernek yönetim kurulunda iki dönem görev aldım. Vakfın gelişmesi için hepimizin katkı sağlaması gerekir. Ancak işlerim ve spora fazla zaman ayırmam nedeniyle benim katkım olamıyor. Vakıfta görev alanların özellikle gelirlerini artırmak için çaba göstermeleri gerekir. Bunun yanında Atatürkçü, uygar gençlerin yetişmesi için de gençlerimize destek sağlanmalıdır, diye düşünüyorum.

Emirdağ ve Emirdağ halkını nasıl görüyorsunuz?

Emirdağ halkı benim çocukluğumda çok fakirdi. Özellikle bazı köyleri çok çok yoksuldu. Örneğin bizim köyde patates yeni ekilmeye başlamıştı. Dağ köylerinden odun (meşe) getiriyorlardı. Bir eşek yükü odun ile bir teneke patates değiştiriliyordu. Yine ayçiçek sapına karşılık, ücret almadan çalışıyorlardı. Her şeye karşın saygılı bir topluluktur. Çalışkandır ve birikim yapmak için çaba harcarlar. Eskişehir'de haksızlığa uğradıklarında haklarını genellikle kaba güç

Prof. Dr. A. Kadir Koçak, Prof. Dr. Haluk Kiper'le Dahili-Cerrahi maçından önce birlikte

kullanarak almaya çalışmaları önceki yıllar için olumsuz bir görüntü çizmiştir. Bugün ise çok daha uygar ilişkiler içinde olduklarını söyleyebilirim. Bunun yanında örneklerini de her zaman unutmayan bir halktır. Emirdağ, uzun yıllar dışarıya göç verdiğinden yeterince gelişmemiştir; fakat son yıllarda Belediye Başkanı Sayın Av. İsmet Güler'in de katkıları ile önemli bir değişim olmuştur. Özellikle köylerde de yurtdışında yaşayan insanlarımızın çok güzel evler yaptıklarını duyuyorum.

Mesleğiniz dışında başka bir uğraşınız var mı?

Yatılı olarak okuduğum için sporla ilgilenme olanağım çok fazla oldu. Fakat önemli bir sorun top yoktu. Çoğunlukla kendi olanaklarımızla arkadaşlar bir araya gelerek top alabiliyorduk. Bugün spora ilgi duyan birçok çocuk hem basket hem futbol topuna sahipler. Oysa biz, basket top-

unu ancak beden eğitimi dersinde alabiliyorduk. Gece yarısına kadar kalorifer üzerinde oturarak pingpong oynayanları seyrettiğim olurdu. (Tabii kaçak olarak. Çünkü saat 21.30'da yatmamız gerekirdi.) Yaşamımın her döneminde sporla ilgilendim. Bugün tenis oynuyorum. 1985-'86 yıllarında arkadaşlar tenis oynamamı şöyle değerlendiriyordu: "Adam hem Emirdağlı, hem tenis oynuyor. Bu nasıl olur?" diye şaşkınlıklarını belirtiyorlardı. Ayrıca kağıt oyunlarından özellikle 'Briç' oynamayı çok severim. Fakat sigaralı ortama girmek istemediğim için nadir olarak sigarasız ortamlarda oynuyorum. Gençlere de önerim, mutlaka sporla ilgilenmeye çalışmaları ve sigaradan uzak durmalarıdır.

Son olarak ülkemiz için Emirdağ için neler söylemek istersiniz?

Türkiye için gelecek çok önemli. Ülkemizin hâlâ demokrasiye yete-

rince sindirmediğini görmekteyiz. Söz açıldığında siyasiler hemen Avrupa'yı örnek gösteriyorlar. Ancak Avrupa insanı için demokrasi sorunu yoktur. Yine yeni bir seçimden çıktık. Umarım şimdiki iktidar demokratikleşme ve Avrupa Birliği'ne girişte başarılı olur. Bütün bunların yanında Atatürk ilkelerinin her zaman öne çıkacağını, özellikle de laik, demokratik ve sosyal bir hukuk devleti olma niteliğini her geçen gün artıracığını görmek en büyük arzumuzdur. En önemli olması gerekenlerden birisi sivil toplum örgütlerinin oluşması ve organize olmasıdır. Çünkü şimdiye kadar özellikle siyasilerin yanlışlarından kurtulmamızın yolu olarak maalesef askerlerin meseleye müdahale etmesi düşünülmüştür. Fakat bunun yeterli olmadığını zaman çok net bir şekilde göstermiştir. Onun için, artık askerinin yerini kesinlikle sivil toplum örgütleri almalıdır. Ülkemizin Avrupa Birliği içinde yer alması kuşkusuz Emirdağlıları da olumlu yönde etkileyecektir.

İşte Güzel Emirdağ

Şemsaddin Kubat
(Yoksul Derviş)

Antikler, sütunlar, süsler,
Bunca anı, bunca hisler,
Demirinden gelen sesler,
İşte güzel Emirdağ'ı.

Ayaz'ın halvethanesi,
Kırk Kızlar'ın hikayesi,
Üç Kızlar anıt kayası,
İşte güzel Emirdağ'ı.

Seyit Sular'ın coşması,
Sakarya nehri taşması,
Bacı Sultan'ın çeşmesi,
İşte güzel Emirdağ'ı.

Oyma, kabartma resimler,
Kayalardaki cisimler,
Yüze gülen tebessümler,
İşte güzel Emirdağ'ı.

Eserleri Antik Çağı,
Kültür dolu her bucağı,
Köyü, köylüsü, koçağı,
İşte güzel Emirdağ'ı.

Topakev, Türkmen oymağı,
Meşhurdur sütü, kaymağı,
Keklik pınarı, kaynağı,
İşte güzel Emirdağ'ı.

Yazılı antik kayası,
Bereket feyiz kayası,
Rahip, ruhban, ev kayası,
İşte güzel Emirdağ'ı.

Çok evliya, sultan yatar,
Ne türkü, ne destan yeter,
Emir Avşın burda yatar,
İşte güzel Emirdağ'ı.

Genç kızlarda el dokuma,
Halı, kilim, çul dokuma,
Nakış nakış gül dokuma,
İşte güzel Emirdağ'ı.

Kral tanrıça hatunu,
Atın üstünde sütunu,
On bir rahibe hatunu,
İşte güzel Emirdağ'ı.

Emir Baba, Emir sultan,
Hamza Fakı, Balcam Sultan,
Halk Halil'i, Bacı Sultan,
İşte güzel Emirdağ'ı.

Yoksul dervişim ağlar,
Tarihi güzel yaylalar,
Nergis, menevşe, laleler,
İşte güzel Emirdağ'ı.

Haime Ablamız

Elif BAĞCI

Vakıf yeni kuruluyor. Manti günü yapacağız. Pek çok Emirdağlı bayan olmamıza rağmen, dara düştük, hamur açmada zorlanıyorduk. Sağa sola telefon ettik. Biraz sonra, binbir neşeyle, gülererek Haime Ablamız geldi: "Güne gidecektim; ama dayanamadım size geldim." dedi. Kollarını sıvadı, büyük bir şevk ve beceriyle, hamurları açıp işi tamamlattı. Kardeşimiz, Fikret Akın da "Aba, ne varısa sizlerde var şimdikiler naylon, şuna bak, makine gibisin maşallah!" dedi.

O, çok güzel bir insandı. Fiziği, ruhu, davranışları, her şeyiyle örnek bir ablamızdı. Allah'tan ona rahmet, Mustafa Sayan Hocamıza da sabırlar dileriz.

Hocamızın eşi için yazdığı şiiri ve ağıtı dergimiz aracılığı ile sizlere de sunuyoruz.

Gözümde nesin?

Pişmanım halimden üzmüşsem ezel,
Dökülen yaprağım oluyor gazel,
Yokluğu ızdırap varlığı neşem,
Huriden hurisin, güzelden güzel.

Tez gel Haime'm, dilerim dilek,
Beraber ağlıyak, beraber gülek,
Derdimin dermanı, gönlümün gülü,
Dünyada perisin, cennette melek.

Gözleri haleli, boyu güzelim,
Gel yanıma, gir koluma gezelim.
Tanrı'dan küçüksün, devletten büyük,
Aşkımın şarabı, zemzem mezelim.

Endamı kusursuz, tatlı gülüşlüm,
Kaşları hilâl, yüzü ay oluşlüm.
Canımın canısın, tahtımda sultan,
Cihana bedelsin şirin duruşlüm.

Haime Sayan Ablamız
Oğluyla...

Haime SAYAN

Mustafa SAYAN

Haime

Yorgun düştüm, çıkamadım yokuşu,
Gül'üydü evimin, hem de nakışı.
Sararttı benzimi, soldurdu beni,
Kanser olup yataklara yatışı.

Bir ev alıp ettim sana hediye,
Girmeden içine "hastayım" diye,
Üzöldün yazı'na, hem de şansına,
Küstün mü Haime'm kaderim diye?

Elli yıldır bir arada oturdum,
Acı, tatlı nice günler geçirdim.
Amansız derdine derman ararken,
Çıkamaz sokaklarda şaşırıp kaldım.

Benim gönlüm durmaz, seni heceler,
Günden uzun oldu kısa geceler,
Kaçtı uykularım, bitti neşeler,
Açmıyor güllerim, soldu goncalar.

Kurtulunmaz ölümünden olsan da vezir,
Ovam denizi oldu, dağlarım buzul,
Gitme Haime'm, gitme bana da üzü, l
Ayrılık acıdır, ölümse zehir.

Bindin ecel atına, yoluna yollan,
Yerini tutmuyor kızınan oğlan,
Derdine yana yana, kalmadı halim,
Sensiz geçen günüm oluyor zindan.

Ayağım

Gidişiyo

Hamza ÖZÇİFTÇİ
Öğretmen - Avukat

Bir başka olur bizim diyarın
deyişleri, sevgileri...

İnsan nostaljiye özlem duymadan edemiyor. Küçükken babamın beni "Salı Bazarı"na götürceği günü beklerdim hep. O zamanlar "Salı Bazarı"na gitmek bir çocuk için en önemli eğlenceydi. Anam gatık yazardı iki üç gün öncesinden. Suyunu çektikten sonra tarhanalık yoğurt diye satacağı gatığını. Aylarca deride biriktirdiği yoğurtlar yayıkta yayılırken ben de ona yardım ederdim. Yağlar önce köpürür, sonra katılaşırdı. Anama sorardım:

- Ana, beni de götürecen de mi bazara?

- Hee! derdi, amma bana yardım edersen.

Ayağım gidişmeye başladı. Salı Bazarı'na gidecektim. Bana yol görünüyordu. Yaydığımız gatıkları salı günü Emirdağ'ına götürüp satacaktık. Mademki yapan bilir, öyleyse bilen konuşur derler. Gatık bazarına erken varıp iyi yer tutmak gerekirdi.

Gatığı ilk satmak da bi marifetti doğrusu. Sonra alışverişi yapmaya çok zaman kalırdı. Gatığı Emirdağ'ının içinde oturanlar alırdı. Bazen de gâvurcular. Tarhana yapacaklarmış. Biz tarhana yapmazdık. Anam, "Bize düşmüyo, oğlum." derdi. Nasıl düşmüyorsa? Bir türlü aklım ermezdi, hâlâ da ermiş değil hani!

Anamla gatığı sattıktan sonra Uzun Çarşı'da gezmek isterdim hep. O çarşıda şimdi olta atmak dedikleri türden gezmenin apayrı bir heyecanı vardı... Hele boynuna astığı teyple yanık ve sevdalı

türküler çıkırttıran bant satıcısıyla birlikte gezmeye hiç doyum olmu-yordu. Aslında ben o zamanlar onun bant sattığını düşünmemiştim hiç. İnsanlara türkü dinleten bir sevdalıdan başkası değildi. O beni görmez ve bilmezdi tabi. Ben de onun adını bilemedim hiçbir zaman. Ama oldukça uzun boylu olduğunu hatırlıyorum. Yaşıyorsa selam olsun kendisine.

Şimdi de hâlâ zevkle dinlediğim türkülerini ilk önce ondan dinlemiş-tim. Babamla deliceye sap yüklerken ben delicenin üstünde sapları çığnardım. Babamdan duyduğum **"Al Fadime'm, bal Fadime'm, yanakları gül Fadime'm"** türküsünü, Uzun Çarşı'da banttan dinleyince bir başka olmuştum. Zira ben Fadime'yi, babamın sevdalandığı birisi olarak düşünürdüm. Fadime meğer başkasınınmış ya da herkesin bir Fadime'si varmış.

Daha sonraki "Salı Bazarı"na gidişlerimde Uzun Çarşı'da dinlediğim türküyü anlamaya çalışırdım her nedense.

**"Emirdağ'ı birbirine ulalı,
Altın yüzük parmağında dolalı,
Başın mı büyüdü gelin olalı,
Ben seni kız iken seven oğlanım"**

Adam, gizken sevmiş, sevdiği kız gelin olup başkasına gitmiş. Ama adam hâlâ sevmeye devam ediyor. Bu nasıl iştir aklım ermezdi. Meğer Emirdağlı sevdi mi tam se-vermiş. Başkasına yar olsa da sevgisini yok edemez, sevmeye devam edermiş.

Ancak dinlediğim şu türküyü aklım ermezdi:

**"Buranın güzeli gönül eylemez,
Gönül eğleyecek yere gidelim."**

Galiba Emirdağ'ın kızları güzel olmuyormuş. Emirdağ'dan başka hiçbir yere çıkmamıştım; ama başka yerin kızları daha güzelmış, diye düşünürdüm. Fakat, Türkiye'nin pek çok yerini gezdikten, başka yerlerin kızlarını da gördükten sonra yine dönüp dolaşıp 26 yaşında Emirdağ'dan bir kızla evlendim. Anlaşılan o ki, güzeli bol olan yerlere gitsem de Emirdağ kızlarından vazgeçememişim.

Uzun Çarşı'da türkülerini dinleyerek gezerken insan acıkmıyor da. Anam bana bir ballı ballı aldı mı başka yiyecek bir şey istemezdim. Köylülerin "Gırgır" diye adlandırdığı otobüse erken varıp yer tutmak gerekirdi. Yoksa ayakta yolculuk etmek zorunda kalırdı anacığım. "Gırgır" Manahoz, Yusufaga, Ablak köylerinin halkını taşıyan otobüstü. O zamanlar "Gırgır" sürücüsü Yusufaga Adil Aga idi. Adil Aga da gırgıra biner binmez sevdalı türküler çıkıran bantlar koyardı teybe. Gırgır, ilk önce Manahoz'a yolcularını indirdiğinde benim de bir "Salı Bazarı" keyfim sona ermiş olurdu.

O otobüsün adı Manahozlular tarafından sanırım hâlâ Gırgır...

Zaman aktı, yıldızlar kaydı, yolcular değişti.

Lâkin özlemler ve sevdalar değişmedi, bitmedi. Emirdağlı, sevdi mi ölümüne kadar severmiş ya... Her salı Uzun Çarşı'da başkaları gezse de, "Gırgır"a her salı başkaları binse de bizim "Salı Bazarı" sevdamız ve özlemimiz bitmedi, bitmeyecek.

Galiba yine ayağım gidişmeye başladı...

*Hasretiyle yanıp tutuştuğumuz vatan toprağı
Emirdağ'ımızın bütün sorunlarını,
ihtiyaçlarını duyurduğumuz için koşup gelen
sizler; Ankara'da, İstanbul'da, Belçika'da,
Hollanda'da, Almanya'da, Fransa'da,
İsviçre'de, Türkiye'nin her yerinde bulunan
değerli hemşehrilerimiz!
Bu kez de bizleri "Burs"
konusunda yalnız bırakmadınız.
Emirdağ'ımızın zengin kültürünü
yansıtacaklarına gönülden inandığımız
Üniversitede okuyan çalışkan, başarılı ve
yardıma muhtaç 40 öđrencimizin
eğitimlerine burs vererek sağladığınız desteğe
kalpten teşekkür eder, bundan sonra da
desteđinizin sürmesi dileđi ile
saygılarımızı sunar, esenlikler dileriz.*

VAKIF YÖNETİM KURULU

AÇIK TEŞEKKÜR

TÜRKİYE

- 1- Özcan Özgür
- 2- Eşe Özgür
- 3- Ali İhsan Sezer
- 4- Kamil Çıldır
- 5- İrfan Karaca
- 6- Oktay Çıldır kendisi ve babası rahmetli Mustafa Çıldır adına
- 7- Osman Duran
- 8- Bedreddin Kürkçü
- 9- Bülent Tarhan
- 10- Türkan Tarhan
- 11- Emirdağ Ticaret Odası
- 12- Fikret Fıçıcı
- 13- Erdinç Keskiner
- 14- İzzet Aslan
- 15- Osman Özgürlü
- 16- Tahir Üsküdar

ÜCRETSİZ ÜNİVERSİTE HAZIRLIK KURSU VERENLER

- ESMEF DERSHANESİ
Halil Çil
- AKADEMİ
DERSHANESİ
Nermin Güzle

AVRUPA

- 1- Ömer Şen
- 2- Metin Edeer
- 3- Turgay Ünal
- 4- Muhsin Taşpınar
- 5- Mustafa Örnek
- 6- Fakı Edeer
- 7- Orhan Liman
- 8- Behçet Bulduk
- 9- Şaban Yılmaz
- 10- Ceylan Baş
- 11- Zehra Baş
- 12- Mustafa İmre
- 13- Kadir Dönmez
- 14- Erol İlhan
- 15- Hanife Örskaya
- 16- İsmail Çeliker
- 17- İbrahim Şen
- 18- Rüstem Çekiç
- 19- Kemal Akbulut
- 20- Musa Çeliköz
- 21- Hüseyin Yiğit
- 22- Ayhan Sağlam

Bağrımdaki kor ve Kâzum POYRAZ

Muharrem KUBAT
Şair

“Bağrımdaki Kor” Kâzum Poyraz’ın ilk yayımlanan şiir kitabının adı. Sözü edilen eserle ilgili yorumu geçmeden önce sizlere şairle ilgili kısa bir bilgi sunmak isterim.

Kâzum Poyraz, 1929 yılında Emirdağ’ın Güveççi Köyü’nde doğdu. 1950 yılında Hasanoğlu Köy Enstitüsü Sağlık Memurluğu Bölümü’nden mezun oldu. 1981 yılında da Manisa Sağlık Müdürlüğü, Halk Sağlığı Eğitim Şubesi’nden emekli oldu.

1947 yılından beri şiir yazan şairin şiirleri; Sevgi Yolu, Kümbet, Ana, Ozan Ağacından gibi sanat dergilerinde yayımlandı.

Özgeçmişinden de anlaşıldığı gibi, şairin şiirle uğraşısı 55 yıl gibi uzun bir süreyi içermektedir. Bir başka deyişle Kâzum Poyraz birikimli bir şairdir. Bir uğraşmayı 55 yıl sürdürmek kolay değil. Öncelikle şiiri seveceksiniz. Hatta şiir tutkunu olacaksınız. Bu arada duygularınızı şiirleştirmek için bir yeteneğe sahip olacaksınız. Aksi halde bu uğraşmayı 55 yıl gibi uzun bir süre devam ettirmeniz mümkün olmaz.

Bilindiği gibi, şiir yazmak bir yetenek işidir. Tanrı bu yeteneği size vermişse mesele değil, vermemişse illaki şiir yazacağım, şair olacağım demek sizi herhalde başarıya götürmez. Öz olarak şiir yazmak bir Tanrı vergisidir. İşte, Tanrı bu yeteneği Sayın Kâzum Poyraz’a da bahşetmiş ki “Bağrımdaki Kor” isimli şiir kitabıyla şiir dünyasına merhaba dedi.

Ben, Kâzum Poyraz’ı çocukluğumdan beri çok yakından tanıyan birisiyim. Ellili yıllardan beri de şiirle yine çok yakından uğraştığını biliyorum. Aslında sözü edilen şiir kitabının yayımlanmasının çok geç

olduğu kanısındayım. Ama, yine bilindiği gibi bir şiir kitabını yayımlamak ekonomik açıdan çok zor. Bir çok şair arkadaşımızın yazdığı yüzlerce şiir parasal nedenlerle defterlerinin tozlu sayfalarında yok olup gitmektedirler.

Türkiye sevdalısı bu şair, “Bağrımdaki Kor” isimli şiir kitabında vatanım demiş, yurdum demiş, bayrağım demiş... Görevinin kendi doğup büyüdüğü yöreden sürekli olarak uzakta geçmesi nedeniyle gurbetliğin verdiği acıyı damla damla yüreğinde hissetmiş. Bu arada, yine anam demiş, bacım demiş...

Yani şair, “Bağrımdaki Kor” isimli şiir kitabında bugüne dek yaşadığı olguları sade, yalın, anlaşılır bir dille şiirleştirmiş.

Köy Enstitüsü ruhundan ödün vermeyen, yaşam boyu dürüstlüğü kendisine ilke edinen, vatanına, milletine faydalı olmak için gece gündüz çalışan bu şaire, şiir dünyasına katkıları nedeniyle eline, diline, kalemine sağlık diyorum. Daha niceleri dileğinde bulunuyor, sözü edilen eserdeki “Gurbet” isimli şiiriyle yazımı istemeyerek bitiriyorum.

GURBET

*Kör dumanlar kalkmaz oldu aradan,
Ak alnıma çile yazmış karadan,
Nasibimi böyle vermiş Yaradan,
Boğum boğum hasret dolu içerim,
Durağım yok gurbet gurbet göçerim.*

*Ne bir yuva kurdum ne mekan tuttum,
Büküldü belim saçlarım ak ettim,
Şimdi baykuş öten evim unuttum,
Boğum boğum hasret dolu içerim,
Mekanım yok gurbet gurbet göçerim.*

*Bir gün olsun talih bana gülmedi,
Uğramadığım oba han kalmadı,
Kadir kıymetimi kimse bilmedi,
Boğum boğum hasret dolu içerim,
Seyhan gibi gurbet gurbet göçerim.*

*Dost sandım o yar’e sırrımı verdim,
Taç sefer kalbimi önüne serdim,
Verdiğim sırrımı dillerde gördüm,
Boğum boğum hasret dolu içerim,
Mevsim mevsim gurbet gurbet göçerim.*

*Kâzum der ki dert ortağım sazımdır,
Çektiğim çileler alın yazımdır,
Gitti gençlik sıla diyen özümdür,
Boğum boğum hasret dolu içerim,
Durağım yok gurbet gurbet göçerim.*

İsteme Adresi:

Merkez Efendi Mah. Akargün
Sk. Menekşe Apt. A Blok 4-I

Manisa

EMİRDAĞ’I

Emine ÖNAL

*Emirdağ’ı senin kırmızı erimez,
Akşar gider, sel suların durulmaz,
Gurbete gidenin hali sorulmaz,
Ne de kırmızı dağın varmış Emirdağ.*

*Emirdağ’ı derler bir küçük şehir,
Akşar mıydı eteğinden bir nehir?
Gurbette benim senden çektiğim kırmızı,
Bu kırmızı billahi her şeyden ağır.*

*Emirdağ’ı ne de soğuk kışın var.
Böyle olursan benim sensiz işim var,
Düştüm ocağına, düştüm ağlarım,
Ne bir kırmızı, ne de sıcak aşım var.*

Köyümüz, Köylümüz, Memleketimiz...

**18 pare köyün zamanla
bağrından koptuğu köy**

Gazi DURUSU
Cumhuriyet Lisesi
Türk Dili ve Edebiyatı
Öğretmeni

BEYKÖY

Beyköy'den bir görünüm

Hane Sayısı : 20

Nüfusu : 40

Halkı : Türkmen
(Boynoğunlu)

Muhtarı : Nihat Taşyürek

İhtiyar Heyeti : Cemil Çubuk,
Recep Taşyürek

Telefon : 0.272 462 10 26,
462 10 70

Emirdağ'a uzaklığı : 15 Km.

Yakın komşu köyler : Doğusunda

Alibeyce, batısında Geynik,
güneyinde Sığracık, kuzeyinde

Kılıçlı, Kavlaklı
köyleridir.

**Beyköy'ünde
uzun süre muhtar-
lık yapanlar :**

Sadık Kara, Hasan
Demirkaya,
Ramazan Özdemir,
Abdullah Özdemir,
Tevfik Kalaycı,
Nazmi Özdemir,
Recep Taşyürek

Genel Durum :
Köyün en
yaşlılarından köyde
uzun süre muhtarlık
yapan, yaşı 90'a

merdiven dayamış değerli
büyüğümüz Hacı Ramazan
Özdemir'in anlatımına ve başka
araştırmalarına göre bizim
Boynoğunlu aşireti, Oğuzların
Bozoklar koluna bağlı Kayı boyun-
dandır. Başka bir deyişle Beyköy,
Türkmen aşiretidir. Bu kolun en
yoğun yerleşim yerleri Akdeniz,
Ege ve İç Anadolu bölgeleridir.

Türkler, Malazgirt Ovası'nda
Alparslan komutasında Bizans
ordusunu 1071'de yenerek

Anadolu'nun kapılarını kendilerine
açmıştır. Boynoğunlu aşiretinin de
Selçuklular zamanında Yozgat
dolaylarına yerleştikleri, oradan da
çoğalıp yayılarak Osmanlılar
zamanında şimdiki Emirdağ ilçemiz
olan Aziziye bölgesine geldikleri
bilinmektedir.

Bu bölgeden iki kardeş boy beyi
Osman Bey Beyköy'e, Gedik Bey
de Gedikevi Köyü'ne yer-
leşmişlerdir. Boy beyleri zamanla
çoğaldıkça çevreye yayılmış, 18
pare köyü oluşturmuşlardır. Beyköy
ve Gedikevi'nden çevreye Alibeyce,
Kıyievi, Sığracık, Gömü, Aslanlı,
Kılıçlı, Kavlaklı, Geynik, Manahoz
(Gözeli), Burnarkaç, Dikilikaya,
Kadıkuyusu, Büngüşik, Kuyruklu,
Sarıkavak, Kırkpınar, Hacımusalar
ve Karakaya köyleri yayılmıştır.

Boynoğunlu aşiretine boyunları-
na yağlık bağladıkları için "Boynu
Bağlı" zamanla da "Boynoğunlu"
denmiştir. Günümüzde de köylüle-

rimizin özellikle har-
man zamanı o
büyükçe mendili
boyunlarına bağladığı
görülür.

Köyün yakınında
Osmanlılardan kalma
büyük bir anıt mezarı
da vardır. Bu da
köyün büyük bir yer-
leşim yeri olduğunun
kanıtıdır.

Beyköy, dağlık ve
ormanlık arazinin
içinde yer aldığı için
halkın geçim kaynağı
da kuru tarım ve hay-

**Beyköy'ünün tanınmış sülalelerinden
Hacı Ramazan Özdemir ve eşi**

vancılıktır. Harman zamanı köyde ekinler makineyle biçilir, orakla yolunur. Öküzler boyunduruğa koşulur. Harman dövenle sürülür. Tınaz yapıp labayla savrulur. Taneler, samandan ayrıştırılır. Koyunlar arkaca, sığırlar eğrege vurulur. (Kümelenir.)

Beyköy'ün çevresi İncirli, Kırburun, Tombak, Örtlek, Çallıyaka, Kale, Palamutluk, Meşelik ormanlarıyla kaplıdır.

Kale'de üzüm bağları, elmalıklar, kaysıklar meşhurdur. Kale'ye çıkanlar, kalenin içindeki suyu taşan kuyudan buz gibi su içmeyi de ihmal etmezler.

Köylülerin sürülerini barındırdığı Karakoyak'ta Körüklerin, Çallıyaka'da Musaseydilerin çardağını görmek mümkündür. Beyköy'ün resmi tapusu henüz çıkartılmamış, köylüler tarla, ev alım satımını muhtar senediyle yaparlar; ancak Osmanlılardan kalma tapuların olduğu da kesindir.

Beyköy'ün alt yanında üç oluklu tarihi bir çeşmesi var ki kuraklık olduğunda bile çeşmenin suyu hiç azalmaz. Çevre köylerin çeşmelerinden su akmadığı zaman üç oluklu çeşmeden köylülerin gelip varillerle köylerine su taşıdığı bilinir. Harman zamanı harmancıların Süleyman Kuyusu'ndan da su ihtiyacını giderdiği söylenir. Ayrıca Taşkuyu'nun yanı başında mezarlık vardır. Bu meçhul mezarlıkta tarla faresinin çıkardığı sanılan bir sarı lira Alibeyce Köyü'nde bekçilik yapan Han Köyü'nden birisi tarafından görülmüştür. Bekçi, o mezarlığı kazarak güveç dolusu altın bulmuş, hemen aylığını bile almadan bekçiliği bırakarak köyüne dönmüştür.

Köyün üst tarafında yatar olduğuna inanılan ağaçlık bir yer vardır. Bütün köy halkı hıdırellezde

burada geleneksel dayanışma, kaynaşma günü düzenler. Kazanlarda etli bulgur pilavı pişirilir, yanında bol yayık ayranı ve yeşil soğanla bulgur aşı yenilir. Yanık yanık köy türkülerini söylenir, halaylar çekilir,

bu medresede hatiplik yaptığı bilinir.

Beyköy'ün sülale adları : Köyde Haciveliler, Aylıkçılar, Fellahlar, Hamzalar, Mollaseydiler, Uykucular, Ciddirler ve Dolmaçlar diye anılan, bilinen sülaleler vardır. Bu sülalelerden 60'lı, 70'li ve son-

raki yıllarda kimi okumaya kimi de başka şehirlere çalışmaya giden bazı isimleri de hatırlatmadan geçemeyeceğim.

Kaymakam Özay Kara (Antalya'nın bir ilçesinde görevi başında, görevi uğruna mafyanın kurbanı oldu.), Mühendis Bayram Yaman, Başmüfettiş Kadir Özdemir, emekli öğretmen Kazım Kara, Ahmet Atılgan, öğretmen

Ramazan Karakaya, Bayram Küçük, polis memuru Muharrem Uyanık, bir partinin ilçe başkanı ve petrolcü Şemsoğlu Ahmet Kara ve daha adını kaleme alamadığımız gençlerden oluşan pek çok isim...

Dışarıya çok göç verdiği için 30 yıl önce 150 hane olan Beyköy, şu anda 20 haneye düşmüştür. Emirdağ, Çifteler, Eskişehir, Polatlı, Haymana, Serçe Sarayı, Kokar, İzmir, İstanbul, Almanya, Belçika ve Hollanda'ya yerleşmişler, köyde kalanlar da köyün genellikle yaşlı kesimini oluşturmuştur. 20 hanenin üçünde traktör bulunurken, bu traktörler öteki komşuların tarla işlerinde de kullanılır. Asfalt yolu, bakımlı bir camisi, elektriği, suyu,

gün batarken çoluk çocuk yorgun argın evine dönerler. Akşam her evde o günün sevinci, mutluluğu anlatılır.

Köy odasında da dini bayramlardan önce arife yemeği düzenlenir. Odada masallar anlatılır, yüzük oynanır. Kış gecelerinde de ceketin kolundan yıldız seyrettirme oyunu oynanır.

Boynoğunlu aşiretinin bu köye yerleşirken, aşiret beyi Osman Bey'in caminin yanında iki katlı konağı bulunduğu, caminin Horasan mimarisi tarzıyla yapıldığı, yanında büyük bir medresenin olduğu, çevre köylere müderrislerin yetiştirildiği de unutulmamalıdır. Benim de Hatipoğulları'ndan Bayram dedemin hafız ve hatip olduğu (Bizim sülale sonradan "Durusu" soyadını almıştır) atına binerek Alibeyce'den gelip

Beyköy, Alibeyce, Kıyevi, Gömü, Geynik, Sıgracık köylerimizden kalabalık bir grup köylümüz iftar yemeğinde buluştu.

telefonu olmasına rağmen 13 yıldır uygulanan taşınmalı eğitim sebebiyle köyün okulu yıkılmak üzeredir. Çocuklar Bağlıca'da okuyorlar.

Beyköy halkı kendi içinde ve çevre köylerle de uyumlu, sıcak, dostça yaşarken aralarında benim doğduğum Alibeyce dahil hiçbir zaman husumet olmamış, korkulu yaşamamış, çeşitli olaylara da adı karışmamıştır.

Demek ki köylülerimiz devlete, millete bağlı, sakın ve gururlu. Köylerimizle, köylülerimizle övünüyoruz. Köyde yaşayanlarımızı çok seviyoruz. Yurdumuzun pek çok yerine dağılan köylülerimiz Beyköy'ünü unutmasınlar. Her yıl

yayla komşusu olan b' köylerle dostluklarınız güçlendirilmiş olur.

Sizlere hatırlatacağım yayla türküsünü yaylada analarımız, genç kız ve gelinlerimiz sıkıntısını, özlemini, umudunu, sevdasını hep söyleyegelmiştir.

*Yayla yollarından beri mi geldin?
Sıyrıldım gelinim, önüne indim.
Çıkardın, koynundan bir ayva verdin,
Bu da benden sana yadigar, dedin.*

*Bulamadım yaylanızın yolunu,
Saçım uzun, bağlasınlar kolumu,
Eğer bu dünyadan göçüp gidersem,
Torunlarım unutmasın halimi.*

Beyköylüler hıdırellezden hasat

zamanına kadar öteki köylüler gibi Samanlı ve Çanacık yaylasına sürülerini götürürler. Her obada topakevler (çadır) kurulur, tam bir dayanışma içinde yemyeşil yaylanın tadını çıkarırlar. Yaylada gün erken ağıtır. Bol oksijenli yayla havasında erkenden kekik

kokulu süt, acılı tarhana çorbası içilir. Öğleyn her köyün sürüsü Harlak, Çampınar, Değirmen Pınarı, Soğukpınar, Güngörmez, Kartal Pınarı, Karalar Çeşmesi'nde sulanır, sürüler topakevlerin önüne arkaca vurulurken çan sesleri, köpeklerin havlamaları koca yaylanın sessizliğini bozar. Bir koyun o gün sürüden ayrı gittiyse öğleye ve akşama Türkmenlerin yer sofrasında etli bulgur pilavı ve ayran vardır.

Beyköy ve çevre köylerin sürüsü ikindide yaylıma giderken kadınları mantar, kuzu göbeği, kuzu kulağı toplamaya çıkarlar.

Yayla insanı köylülerimiz, ertesi gün uyandığında günlük güneşlik havanın yerini rüzgarın, karın, yağmurun aldığını görür. Şiddetli yağın yağmurdan körpe kuzularını, kendilerini korumaya çalışır, telaşlı gün-

ler sürer gider. (Yaylalarımızda haziran ayında kar yağdığı hep görülmüştür.) Yayla hayatına kendini kaptıran Beyköylüler hasat zamanı gelip çatığında topakevleri (çadırlar) söker, yanık yanık yayla türküsünü de tutturarak köylerinin yolunu tutarlar.

Sevgili okuyucularım, söz yayladan açıldığı için az da olsa sizlere çocukluk günlerinizi de yaşatmak istedim.

Dergimizin gelecek sayısında da köylerimizi tanıtmaya devam edeceğiz. Köyünü tanıtmak isteyen hemşehrilerimiz lütfen vakfımıza gelsinler, bizlerle görüşsünler. Köylerimizi tanıtmaya devam edelim. Köylerimizi, köylülerimizi hiç unutmayalım; çünkü bizler kendimize asla unutamayız. Kendi köyünü bir de şair Mehmet Emin Özdemir'den dinleyelim. Hoşça kalın. Saygı ve sevgilerimle.

KÖYÜME HASRET

*Bahar gelir kuzuları meleşir,
Oğul asker olmuş ana ağlaşır,
Harman gelse toz dumana karışır,
Dumanlı dağların yoluna hasret.*

*Hıdırellez sonu göçler yüklenir,
Yayla yollarında ömür tükenir,
Ah kuzu kulağı, mantarı yenir,
O Çanacık yurdunun suyuna hasret.*

*Köyümün adı Bey insanı gani,
İncirli, Kırburun, Kale'si hani,
Ruhumla gezerim buraları gayri,
Karanlık derenin çamına hasret.*

*Yaylalarda çamdan çıkırcık kurulur,
Göbeğine kömür tozu sürülür,
Eşit kız oğlanlar üste kurulur,
Bu zevkli oyunun yoluna hasret.*

*Emirdağ'ı, Adaçal'ı üst yanın,
Bademlerin eteğinde ne şirin,
İçinden geçiyor çay derelerin,
Emirin dağında bembeyaz karın.*

*Karaağaç, Bey Köyü, Bağlıcaların,
Davulga, Bademli doğu tarafın,
Hayalle gezerim oraları gayrın,
Ne serinlik veriyor esen rüzgarın.*

Samanlı,
Çanacık
Yaylası'ndan
bir görünüm

ata yurdunu ziyaret etsin, ağaç diksinsin. (Doğduğu köyünü hiç unutamayan Uğur Özdemir ilkbaharda köyüne koşarak binlerce fidan dikmeyi, ziyaret etmeyi hiç ihmal etmiyor.) Her yıl şenlikler düzenlensin, birlik, beraberlik duyguları güçlensin. Emeklilerimiz tekrar köyüne dönsün, modern besihaneler, tavuk çiftlikleri kursunlar. Çevresine ve ülkemizin her köşesine örnek olsunlar.

SAMANLI VE

ÇANACIK YAYLASI

İlkbahar'da Samanlı ve Çanacık'a yaya olarak gitmek isterseniz 6 saat sonra oradasınız. Samanlı ve Çanacık'ın komşu köyleri Çukurkuyu, Mallica, Kilise, Bavurdu, Doğlat, İğnehan; Han ve Bayat'ı yaylaya çıkma bahanesiyle ziyaret edebilirsiniz. Çünkü yıllardır

Haketmedin mi Emirdağlım?

Mithat YENİLMEZ
Emekli Öğretmen

1955'te gelmişiz Eskişehir'e, başka bir deyişle ilk gelenlerdeniz.

Anam sayadayken çeşme başında kadınların anamın sayasıyla eğleniş, anamın ağlayarak eve gelişi, babamın çeşme başındaki kadınlara Emirdağ tarzıyla ilk dersini vermesi, ilk çocukluk anılarımdandır.

Yaz tatillerinde babam bizi baştan aşağı giydirir, donatır, Emirdağ'ına götürürdü. Benzinli Austin otobüsler Yıldız Oteli'nden kalkar içi hınca hiç dolardı. Bazen muavin elindeki uzun bir demiri otobüsün önüne sokar, var gücüyle çevirir, otobüs öyle çalışır. O zaman insanlar da bugünkü gibi otobüs kültürü, işletenlerde de işletmecilik kültürü yoktu; ama o kadar sıcak, samimi, komi! yolculuklar yaşırdık ki bizim Emirdağ otobüsünün yanında orta oyunları, direkler arası hiç kalırdı.

Emirdağ'ında sabah erkenden rahmetli babamın öpücüğü uyandırır ben. Doğru Zeynepoğlu'nun fırına. Zeynepoğlu babamın çırağıydı. Hemen pideyi, sade yağın alır heykelin arkasındaki kahvenin bahçesine oturur, çay, sade yağ, sıcak pide ile sabah kahvaltımızı yapardık. Bu ailenin en küçük çocuğu olan benimle babamın her yaz Emirdağ'ında yaptığımız, benim çok sevdiğim tatlı ve çok hoş bir kaçamaktı.

Mazakların Murat amca babamın çok yakın arkadaşıydı. Onun hanımı gezmeye, köylülerin eşeklerini yüklemelerini, hana bağlamalarını seyretmeye bayılırdım. Avukat Mutbus Mustafa İncioğlu da babamın çok yakın arkadaşıydı. Onun yazıhanesine gider, otururdum. Onbaşı lakaplı bir amca vardı bana gazoz alırdı. Fötr şapkasıyla sarı sigarasını dudağına yapıştırır, küller yeleğinin cebine dolardı. Eski bir daktiloyla tek parmak yazmasını hayranlıkla izlerdim.

Göçü'den korkardık. Akeli'nin bayiden bir dik-işte bir şişe şarabı içer. Akeli, Cuk Cuk Musa da Emirdağ'ın renkli kişileri.

Salı günlerini çok severdim. Bir başka olurdu helvacı dükkanları, köfteci dükkanları. Pazar da satılan karlı buzlu suları, gazozlar, bostan pazarı... Babamla bostan pazarına giderdik. Babam eve bostan alırdı. Ben, şemeneli yükü al, diye babama ısrar ederdim. Şemene, güzel kokulu küçük, kavunun bir çeşidiydi. Bayılırdım şemenenin kokusuna.

Bazen heykelin oralarda bir gürültü kopar, yine

bir kavga, aptallar yine birbirine girmiş, kıyasıya dövüşüyorlar. Çayını, kahvesini yudumlayanlar oradan bağırlar: "Vur lan ede, ha göreyim kafasına kafasına." gibi tahrik edici sözlerle kavgayı kızıştırırlar, aptalların bitecek kavgasını biraz daha sürdürürler ve hâlâ da bu kavgayı anlamış değilim, keyifle seyrederdilerdi kavgayı.

Bazen emminin Kızılcıl'daki yaylasına giderdik. İlk arkadaşlığımı o çok iri boyunlu, dikenli tasmalı, bir çift köpekle kurardım tabii ki yufka rüşvetiyle. Üç beş yufkayı saklıca köpeklere götürürdüm. Köpeklere yufkayı gösterir, evin arkasına gizlice geçerdim. Ben yufkadan parçalar böler, biraz havaya atardım. O koskoca ağızlı köpeklerin yufka parçalarını havada çat! diye bir kapışları vardı ki bayılırdım o diş sesine. Daha sonra çobanımız karateççe beni davara götürürdü. Ben yorulunca inanamayacaksınız; ama bazen beni köpeğin sırtına bindirirdi. Yufka rüşveti olmasa olur muydu böyle bir şey; ama günümüzde o rüşvetler kimleri kimlerin sırtına bindirmiyor ki?

Ebemi pek severdim. Ona gitmek için babam bir tek araba tutardı. Köye varasıya içimiz dışımıza çıkardı. Ebem birçok hayvan beslerdi ve onlarla insanlar gibi konuşurdu. En huysuz hayvanı bile sakinleştirdiğini, yumurtlamayan tavukları yumurtlattığı söylenir. "Ebe, acıktım!" dedim mi, "Foldan iki yumurta al, gel." derdi. Eski kirli cezvesinde kaynatır, yumurtayı dürüm yapardı, bir tas da yayık ayrıtı, oh be!..

Gece ebemin kucağında yatardım. Bana "Tak tak tabacık, bizi azdıran zalim babacık" masalını anlatırdı. Şimdiki oduncunun çocukları Hansel ve Gratel masalının aynıydı.

Ben Emirdağ'ımı, insanlarını hep böyle anımsarım. Hoş bir sevdadır, anıdır bende Emirdağlılık.

Hani meşhur fıkra vardır. Emirdağla ilgili hepiniz bilirsiniz; ama ben gene anlatacağım.

Bizim Emirdağlı askere gider. Komutan bunları sıraya dizer ve baştan sorar.

- "Nerelisin oğlum?"

İlk başta iki Maraşlı, üçüncü er Emirdağlı'dır. Birinci er:

- "Maraşlı'yım komutanım."

Komutan ere bir tokat atar. Yanındakine sorar:

- "Sen nerelisin?"

- "Kahramanmaraşlı'yım komutanım."

Erin omzundan tutar ve aferin oğlum, der. Tokat attığı ere döner ve:

- "Neymiş?"

- "Maraş değil, Kahramanmaraş."

Bizim Emirdağlı onları seyrediyormuş. Sıra onda, ona sorulacak. Komutan sorar bizimkine:

- "Sen nerelisin?"

- "Kahraman Emirdağlı'yım komutanım."

- "Hadi lan, Emirdağ ne zaman kahraman oldu?" der ve bizimkine tokatı yapıştırır.

- "Evet, komutanım Emirdağ kahramandır. Hem de şöyle böyle değil, eyicesine kahramandır." der.

Yunan'ın Sakarya bozgunu Afyon'a dönüş daha doğrusu bozgun halinde kaçış. Yer eski hamamın önü, Çayderesi'nin içi. Babam 9-10 yaşlarında çocuk. Efelerden biri hemen babamı tutar ve derenin içine yanlarına yatırır. Suvermez Köprüsü tarafından

bozgun Yunan Birliği gözükür. En önde beyaz bir atın üstünde Yunan komutanı vardır. İlk kurşunu o yer ve o gün, o Yunan birliğinden kimse Aziziye'den sağ çıkamaz. Eli sopa, orak, balta tutan kadını, kızı, erkeği, tüm Aziziyeliler o birliği orada yok eder. Yunan leşleri çay derenin içine dağ gibi yığılır.

Emirdağlı Almanya'da, Belçika'da, Fransa'da, Danimarka'da, İsviçre'de alının teriyle ekonomik ve kültürel savaşını hem kendisi hem de ülkemiz için kazanmıştır. Emirdağlı'nın Eskişehir'de de ekonomik ve kültürel savaşını nasıl kazandığını ifade etmek isterim; ama siyasi savaşını kazandığını söyleyemem. Nitekim siyasi savaşını hiç kazanmamıştır. Niye? diyeceksiniz. Eskişehir'de bu kadar büyük bir kitle, bu kadar büyük bir ekonomik güç varken hiçbir belediye başkanı, milletvekili Emirdağlı olamamıştır da ondan.

Emirdağ

Ahmet ÖZDEMİR

e-posta:ahozdemir@hotmail.com

Emirdağ denilince de şair yazar eğitimci Maherrem Kubat'ı hatırlarım. Fikret Akın gibi aslen Emirdağlı'dır. Aslını inkar edenlerden olmadığı için, Emirdağ için hizmetini esirgemez. Emirdağ dergisini Eskişehir'de Emirdağlılar Sosyal Dayanışma Kültür ve Eğitim Vakfı yayınlıyor.

Emirdağ sürekli göç veren bir ilçemiz. Hemşehrilerinin büyük bölümü yurtdışında bulunuyor. Eskişehir ve İstanbul'da da sayıları çoktur. Birbirlerinden uzakta olmaları na rağmen Şarkışla ve Emirdağ arasında benzerlik vardır. Bir Şarkışla türküsünü Emirdağ türküsünden ayıramazsınız. Emekli Öğretmen Kazım

Tunca'nın "Sığracık Köyü" başlıklı yazısını okuyunca kafamdaki merak ettiğim noktalar aydınlandı. Emirdağ ile Şarkışla arasındaki yakınlığı çözer gibi oldum. Kazım Tunca'nın anlattığı köyü, Boynoğunlu aşireti kurmuş. Bu aşiret, Oğuzların Bozok kolunun Kayı boyuna mensupmuş. Yakınlarında "Yozgatören" diye anılan bir harabeden söz ediyor. Öte yandan Yozgatlı Ali Fuat Çapanoğlu'nun Emirdağ'ına kaymakam olarak geldiğinde, çevrede akrabalarını aradığını ekliyor. Araytırmacı Tunca her ne kadar bugün bizim bildiğimiz Yozgat'tan söz etmiyorsa da, Çapanoğulları, Yozgat'a ve çevresine mührünü vur-

muş bir ailedir. Çok eskiden Şarkışla, Tonus adıyla, Sivas Eyaleti'nin Bozok yani Yozgat Sancağı'na bağlı bir kasabasıydı. Osmanlı'nın iskan politikası gereği, bu çevreden birçok aşiretin Emirdağ yöresine sürülmüş olduğunu söyleyebiliriz.

Emirdağ dergisinin 9'uncu sayısında Vakıf Başkanı Özcan Özgür'ün dışında Reşat Bağcı, Halil Erenoğlu, Necati Sezer, Hamza Özçiftçi, Muharrem Kubat, Gazi Durusu, Elif Bağcı, H. Şevki Güler ve daha birçok kişinin yazılarını, şiirlerini bulabilirsiniz. (İ. İnönü Cd. Kazım Önal İş Merkezi No.:43 Eskişehir adresi ile iletişim kurulabilir.)

Özür ve Çağrı

Değerli hemşehrilerimiz, biz dergiyi yaşatmak için çaba harcayan bir avuç gönüllüyük. Kişisel hiçbir beklentimiz yok. Dışarıdan da gıptaıyla izlenen ve oldukça geniş mesafelerde "gönül birliği" oluşturması bizim en büyük ödülümüz.

Belirttiğim gibi, zaman zaman dergimizin kesintiye uğraması nedeniyle, bizim de özel bir muhabirimiz olmadığından dolayı, ancak vakfımızın telefon ve faksı, yahutta bizzat gelerek ulaştırdığınız haberleri verebiliyoruz?

Bu bakımdan, özel günler, doğum, ölüm, başarı düğün haberlerinde eksiklikler için özür diler, bu konularda bize ulaşarak ve her türlü yazılarınızla bizlere destek vermenizi bekleriz. Saygılarımızla.

YAYIN KURULU

Çay İstasyonu

Halil ERENOĞLU

Araştırmacı

Elli beş yıl önce ulaşma, ulaştırma ve taşıma işleri, daha çok demir yollarına bağlıydı. "Uzayıp giden tren yolları" diye türküler söylenirdi. Haydarpaşa, Çay, Eskişehir İstasyonu, Ankara Garı sözleri, günlük konuşma dilinin demirbaşları içindeydi.

Kimi öğrenci olarak gurbet yolcusu, kimi asker olarak kışla yolcusu, kimi tüccar olarak malının peşinde, kimi naklettiği canlı hayvan peşinde. Vagonlar arasında, gözler istasyon saatinde, kulaklar tren düdüğünde, yoğun bir telaş yaşanırdı. Bizim çocukluğumuzun en canlı hatırası Çay İstasyonu'dur. Afyon'da okuyorduk ve bu istasyon yolumuz üstündeki başlıca duraktı.

Bizim için bu istasyon kışın dondurucu soğuk, diğer aylarda illallah ettiren sivrisinek belası demekti. Bu istasyonun Çay halkı gözünde ayrı bir mânâsı vardı. Çay, o zaman nahiye olup Bolvadin ile devamlı sürtüşürdü. İstasyonun adının "Çay" olması Çaylılarda bir mülkiyet duygusu yaratmıştı. Çay halkı ne zaman belediyeden şikayetçi olsa, belediye reisi bir havadis çıkarırdı. "İstasyonumuzu Bolvadin alıyor." "Eyvah istasyon elden gidiyor." diye sızlanmaya başlar. "Çay" için canım feda diyen reis hemen işi halletmek için Ankara'nın yolunu tutardı. Tabii Ankara'da işi halledip Bolvadin'den istasyonu çatır çatır geri alıp dönerdi. Aslında bu olup bitenlerden ne bakanlığın ne de Devlet Demiryolları'nın haberi olurdu. Tren istasyonunun bir yerden bir yere alınıp verildiği yoktu. Hatta böyle bir mevzuu yoktu. Çünkü istasyon DDY'ye aitti; ama reis, istasyonu Bolvadin'in elinden alıp ne yaman adam olduğunu hep gös-

terdi. Ne zaman belediyede işler kötüye gitse, reis istasyonu Bolvadin'in elinden almak için Ankara'ya gider, Çaylılar'ın parasıyla bir güzel keyif sürerdi.

Gelelim kendi hikâyemize...

1946 Temmuz ayı. Kuleli Askeri Lisesi ikinci sınıfa geçtim. Konya'nın tozu toprağı içinde on beş gün kamp yaptıktan sonra, ver elini Emirdağ... Süslü askeri lise clbisesi, kafamızda kavak yelleri, dilimizde yeni öğrendiğimiz bir melodi. Çay İstasyonu'na indik.

Temmuz'un on dokuzu

Ağlatır ikimizi,

Boğazın sularına

Düşsün mehtabın izi...

Çay-Bolvadin yoluna doğru yürürken bir çığlık işittim. Enişte! Enişte! Ay ışığında görüldüğü kadar, genç bir adam, istasyon evi önünde bağıyor. Enişte! Enişte! Neden sonra cvden iri yarı bir adam çıktı. Beriki bağıyor. "Enişte sınıfı geçtim!" Bu müjde üstüne sarmaş dolaş olacaklar derken, adam küreği kaptığı gibi genç adamı önüne kattı. Seni de sınıfını da enişteni de diye bağırmaya başladı. Tam bu sırada Çay tarafından bir kamyon görüldü. Önümde durdu. Şoför yanı doluydu. Ben de bavulumu kasaya atıp kamyonu atlardım. Havaya kalkmış küreğin önünde, can havliyle kaçan kişi de kendini kamyonu attı. Arkadaki enişte hâlâ bağıyordu. Seni de sınıfını da... "Hayrola neler oluyor?" dedim. Soluklandıktan sonra beni bir süzdü. "Len sadıç bildiğin gibi değil!" dedi. "Hangi sınıfı geçtin?" dedim. Doktor çıkmış, diplomasını da almış. "Doktor çıkan adamı sopayla kovalamak ne anlama geliyor?" dedim. Bolvadinli dertli dertli söylendi. Surati karışmıştı. Genç de konuşmak ihti-

yacı duydu ve anlattı. On iki yıldır Tıbbiye'deymiş. Her gelişinde "Mektepten ne haber?" diye soranlara "Yaveş, yaveş..." diye geçiştirirmiş. Seneler sonra fakülteyi bitireceğinden umudu kesen yakınları artık sormaz olmuşlar. Bu sefer sahiden okulu bitirip diploması alınca, ilk müjdeyi Çay İstasyonu'nun bekçisinin hanımı olan ablasına vermek istemiş. Demek ki bekçi, on iki senedir Tıbbiye'de okuyan adamın okulu bitireceğine hiç aklı yatmadığı için, bir de üstelik gecenin bu vaktinde uykusunu böldüğü için, küreğe davranıyor. Velhasıl doktor olduğunu müjdelediği akrabası tarafından sopayla kovalanan ilk insanla yolculuğumuz, Bolvadin'e kadar sürdü. Çok yıllar sonra oğlumun askerlik yoklaması için Emirdağ'a gelmiştim. Yoklama heyeti Bolvadin'e geçmiş. Biz de Bolvadin Askerlik Şubesi'ne gittik. Doktor evindeymiş, onun imzalayacağı evrakı verdiler. Apartmanın bodrum katından cılız bir ses bizi çağırdı. Sadece evrakı istedi. Baktım yaşlı, gözlüklü bir adamcağız. İmza atılacak yeri göstermemi istedi. Asker olacak kişiyi görmek gereğini de duymadı. O zaman aklıma, uzun yıllar önce sopayla kovalanan o genç adam geldi. Acaba bu antika doktor, Tıbbiye'yi bitirdiğini müjdelerken dayaktan zor kurtulan o talihsiz genç miydi, bilmiyorum, belki...

Gelelim hikâyemize... Bizim kamyon seyahati, Bolvadin Camii'nin lambaları körsen körsen yanan şadırvanı yanında bitti. Sabah ezanı okunmaktaydı. Temmuz sıcağında paltoyla abdest almaya gelen Bolvadinlilerin kendine özgü şakalarını dinleyerek bir kahveye

yürüdüm. Ortalık aydınlanıncaya kadar vakit geçirip Emirdağ'a gidecek bir araç kollamaya başladım. Açık kamyonda bir saat kadar esen kavurucu rüzgarın etkisiyle yüzüm simsiyah olmuştu. O yıllarda Bolvadin'de Başkatip olan amcam Mazhar Erenoğlu beni gördü. "Bekle bir taksi gelecek, onla gönderirim." dedi. Bir zaman sonra dediği taksi Afyon'dan geldi. İçinde kalantor iki adam, halk etraflarını sardı. Bir şeyler söylendi. Benim aklım bir an önce Emirdağ'a ulaşmaktaydı. Ben de sınıfı geçmiştim; ama Bolvadinli doktor gibi sopayla karşılanmak ihtimalim yoktu. Yani

çok sevinçliydim. Taksiiye yerleştim. Giderken adamlar benimle hiç konuşmadılar. Taksi eski Yayla Otel, şimdiki talebe yurdu önünde durunca kıyamet koptu. Bolvadin'dekinden çok daha canlı bir kalabalık taksinin etrafını sardı. Bu kalabalıktan kendime de pay çıkarıp fiyakayla taksiden indim. Halk yeni gelen adamların elini tutmak için yarışa başladı. Bu adamlar yeni kurulan Demokrat Parti'nin kodamanlarıymış. Birkaç gün sonra yapılacak seçimin hazırlıkları için gelmişler. Yolda adamların benimle konuşmamalarının nedenlerini kavradım. Ben askeri lise öğren-

cisiydim.

O zamanlar her asker İsmet Paşa'nın adamı bilinirdi. Müthiş bir İsmet Paşa düşmanlığı vardı. Demek ki talebe de olsam İsmet Paşa'nın adamı sayılmıştım. Aslında ben yeni kurulan Demokrat Parti'nin ateşli bir taraftarıyım. Partiyi Emirdağ'da babam kurmuştu. Her neyse o heyecanlı kalabalığın içinden çıkıp babamın dükkanına gittim. O günlerde partililik bugün olduğundan henüz çok farklıydı. İyi ve güzel günler umut ediliyordu. Toplum, toprak, su velhasıl hayat bu kadar kirlenmemişti.

Sevgi Güneşi

Türkan (AYDEMİR) ÇEKİÇ
Emekli Öğretmen / Antalya

İnsanı besleyen sevgidir. Sevgisiz insan kuru ağaca benzer; ne meyve verir, ne gölgesinde oturulur, ne de yağmur getirir. Yeryüzünü aydınlatan, ısıtan güneştir sevgi. İnsan da sevgisiz ısınamaz, yaşayamaz.

Türkümüzde âşık:
"Gatmer mi ediyor tereyağından,
Erit de gat yüreğimin yağından." diyor. Tereyağından da olsa eğer sevgiyle yapılmazsa gatneri istemiyor. Gidenlerimizden bize ne kaldı? Eğer bırakabildilerse bir sevgi yumağı; ör ör, işle işle, doku doku bitmiyor.

Sevgili Halil Erenoğlu Abi;
Sizin yazılarınız beni öyle zenginleştiriyor ki, iliklerimize kadar hissederek, algılayarak, severek yaşamışsınız Emirdağ'da. Siz pınarın kaynağısınız, bizler kolları. Sizin gibi büyüklere bizim ve bizden sonraki kuşakların çok ihtiyacı var. Sizi görmeyi çok istiyorum.

Sevgili Elif, beni Eskişehir'de konuk ettin. "Ceylan Sitesi'ne" girerken Ulviye Abla beni buyur etti sanki. Seven, sevilen, barış dolu, hep gülen Ulviye Abla. Yıllar sonra evlat-

ları aynı sitede Emirdağ'ın küçük bir mahallesi olmuşlar. Yani başlarından da Çaydere akıyor. İşte sevginin meyvesi.

Değerli öğretmenim Fazıl Bayraktar;

Sizi hiç unutmadım. Yazınızda; "Gönlümden geçenleri yazacak olsam bu sayfalar az gelir." diyorsunuz. Siz gönlü bol, sevgi dolu çok güzel bir insansınız. Küçük bir Türkmen kızıydım. Doğruyu, güzeli, iyi olanı yapmaya gayretliydim. Siz ve sizin gibi değerli büyüklerimiz, o küçücük, doğruyu bulmaya çalışan bizlere ışık tuttunuz. Teknolojinin bu kadar ileri olmadığı yıllarda ekran oldunuz, bizleri aydınlattınız, örnek oldunuz, şiir, resim, folklor, tiyatro etkinlikleri, sanatın eşsiz tadını öğrettiniz bize.

"Duvarların Ötesi", "Ocak Başı", "Zoraki Hekim", "Plevne Müdafaası" piyeslerinde görev almak. Anadolu'nun ve yöremizin oyunlarını oynamak, söylemek, hissederek şiir yazıp okumak, milli bayramlarda aktif görev almak, ödülleri almak, benim o küçücük yüreğimi o kadar zenginleştirmişti ki...

Bir gün siz beni çok üzgün ve öfkeli görmüştünüz. Haksızlığa uğramıştım. "Haklı da olsan sana çirkinlik elbisesi hiç yakışmıyor. Hep güzellik elbisesi giy." dediniz. Bunları hiç unutmadım. Hep güzel insan olmaya çalıştım. Barış ve diğer öğrencilerimize ışık tuttuğunuz için teşekkür ediyor ve sonsuza kadar ışığınız sönmemesin, diyorum.

Emirdağlılar düğünü, ölünü, askerliği pek önemserler. Adını unuttuğum bir büyüğümüz yıllar önce oğlunu askere gönderir. oğlan çavuş olur, keyfe bak, baba da çavuşmuş ailede. Sonra oğlan: "Baba ben filan tarihte terhis olup geleceğim." der mektubunda.

Baba telaşla doğru hükümet binasına gider: "Ağalar, beyler bizim oğlan askerden gelecektir. Acaba hükümete mi inecek, eve mi inecek?" der. Hükümettekiler de babanın güzellğine ve saflığına hayran, baba: "Şimdilik eve insin de sonra düşünüyoruz?" demişler. Yüreğinizden sevgi eksilmesin diyor, Antalya'dan saygı ve selamlarımı yolluyorum tüm Emirdağlılara...

1908'de Yayınlanan Tarihi Belge ile Emirdağ

1908 yılında Afyon vilayeti ile ilgili olarak kaleme alınıp
"Hüdavendigar Vilayeti Salnamesi -1324/1908" raporunda Aziziye
kazası ile ilgili kısmı, günümüz hemşehrilerimin yakın ilgisini çeke-
ceğini umarak aynen yayımlıyorum.

Fikret FIÇICI
Emekli Yükseköğül
Müdürü

HÜDAVENDİGAR VİLAYETİ SALNAMESİ

Aziziye Kazası: 3. sınıf kazadır.

Kaymakam: Tevfik Efendi

Meclis İdare azası : a) Azayı Tabiye: Naib Ali

Rıza Efendi, Müftü Hacı Mehmet Hayri Efendi,
Malmüdürü Mehmet Esat Bey, Tahrirat Katibi
İbrahim Hakkı Efendi,

b) Azayı Müntehibe: (Seçilmiş Üyeler):

Abdülkadir Bey, Hacı Ömer Lütfi Efendi - Münhal

Mülkiye Müdde-i Umumi Muavinliği (Savcı)

mahkeme-i bidayet azasında Abdülkadir, müstankı-
lığı (sorgu hakimi) meclis idare azasında Ömer
Lütfi Efendiler tarafından ifa edilmektedir.

Mahkeme-i Bidayet (Sulh Hukuk Mahkemesi)

Reis: Naib Efendi (Şem'îye mahkemesi kadısı)

Aza: Hacı Ömer Efendi - Başkatip İsmail İhsan
Bey- Mustantık İzzet Efendi, Abdülkadir Efendi -
Katb-i sani Ahmet Zeki Efendi (5. Yunan madalyası
ile taltif edilmiş.) mukavelet muharriri (noter) İsmail
Zühtü Efendi

Tedarik - vesait - nakliye - Askeri Komisyonu

Reis: Kaymakam Efendi

Azası: Abdülkadir Bey- Yüzbaşı İzzet Efendi -

Abdülkadir Efendi - Osman Çavuş

Tahsilat Komisyonu

Reis: Mal Müdürü Bey

Aza: Abdülkadir Bey - Veli Efendi

Muhacirin Komisyonu

Reis: Abdülkadir Efendi

Aza: Ahmet Efendi - Mustafa Efendi - Hacı Mehmet

Ali Ağa

Maarif Komisyonu

Reis: Müftü Efendi

Azası: Hacı Hüseyin Efendi - Abdülkadir Bey -

Abdülkadir Efendi - Rüştüye Muallimi İbrahim Hakkı

Efendi

Mektebi Rüştüye Muallimleri: Muallim Mustafa Mazhar

Efendi - Hatı Muallimi İbrahim Hakkı Efendi

Maliye Kalem

Mal Müdürü Muavini Abdurrahman Efendi - Tahsilat

Müfettişi Rıfat Efendi - Sandık Emni Agop Efendi

Nüfus Kalem

Nüfus Memuru Mehmet Eşref Efendi - Katip Osman

Efendi

Belediye Dairesi

Belediye Reisi Veli Efendi

Azaları: Ahmet Efendi - Sait Efendi - Yusuf Efendi -

Abdülkadir Efendi - Hafız Ahmet Efendi - İsmail Ağa

Ziraat Bankası şubesi

Reis: Mehmet Sait Efendi

Aza: Muhasebe Katibi Halil Rıfat Efendi - Refiki Nikolaki
Efendi - Tahsildar Süleyman Ağa

Ticaret ve Ziraat Odası

Reis: Ahmet Necip Efendi

Aza: Hacı Hüseyin Efendi - Sait Efendi - Abdülkadir

Efendi

Telgraf ve Posta İdaresi

Müdür İbrahim Efendi - Muhassıla Muhararat Salih

Efendi

Memurin-i Müteferrika

Mahkemii Şeriyye Katibi Hurşit Efendi - Eytam Müdürü

Ömer Efendi - Kapı Katibi Ömer Şükrü Efendi - Osman

Memuru Ali Efendi - Reji Memuru Mustafa Hurşit Efendi

Zaptiye ve Polis İdaresi

Zaptiye Memuru Başçavuş İsmail Hakkı Efendi (İftiare
Madalyası vardır) Polis Hafız Ahmet Efendi (Gümüş
Liyakat Madalyası vardır. Ayrıca gümüş iftiare ve Taltif
ve madalyası vardır)

Divan Umumi İdaresi

Memur Mehmet Ali Efendi - Katip ve Sandık Emni

Hacı Ahmet Efendi

AZİZİYE YASASI

Aziziye Kazası Şarken: Ankara Vilayeti, Garben

Karahisarı Sahip, Şimalen Eskişehir

Cenuben : Polvadin Kazaları ile mahduttur.

Kaza-ı Meskün merkeze merbut 48 karye ile Han-ı

Barçın (Bayat) nahiyesi ve (20.577'si) zekur,

(19.375'i) inas olmak üzere ceman (39.952) nüfusa

şamildir. Nüfus-ı meskürenin (114'ü) Rum, (74'ü)

Ermeni ve mütebakası Müslümandır.

Dahil kazada hinta, şiar, burçak, haşhaş olmak

üzere 9.000 kile zehair ve 150.000 kıyye tiftik 8.000

kıyye yapağı ve 1.000 kıyye afyon sakızı husele

gelir. Zehairden nisfi dahilde sarf ve nisfi diğeri

İstanbul ve İzmir'e sevk olunduğu gibi; Tiftik ve

yapağı hasılatı kamilen İstanbul'a ve Afyon İzmir'e

gönderiliyor.

Kaza ahalisi ipek böceği ve arı besleyerek, bal

ve balmumu istihsalederlerki balı pek nefistir.

Mera ve yaylaları vasia olduğundan koyun, keçi,

sığır gibi hayvanat beslenmektedir.

Ormanlarından hasıl olan küllü miktarda palamut

İzmir'e naklolunur. Madeni yoktur. Kazanın

havası mutedirdir.

Kuyu sularından maada suyu mefkut olup,

yalnız mevsimlik kasaba kenarında 3,4 aya

kadar ceryan etmekte olan bir su ile mevsim-

inde istifade olunur. Kasabada kilim ve sec-

cade dokunur.

Tarihi belge olarak yaklaşık 100 yıl öncesini görüntüleyen salname, bazı değerlerimizin de nasıl ortadan
kaldırıldığının açık delilidir. Salnamenin son kısmında o günlerde ipekböceği üretilip şifalı balları olan Emirdağ'ı
ormanlarla kaplı iken, bugün bozkır görünümünde tipik bir Anadolu kasabasıdır. Balın adı bile kalmayıp meşe
palamutları tarihe karışmıştır. Yurt içi ve yurt dışı göçleri ile nüfusu da eriyen Emirdağ'ı 50-60 yıl sonra Afyon'un
en küçük ilçesi olacaktır. Emirdağ'a sahip çıkılarak bazı şeylere dur dememiz gerekmektedir.

EMİRDAĞ YÖRESİNDE KULLANILAN MAHALLİ KELİMELER

Yrd. Doç. Dr. Can ÖZGÜR

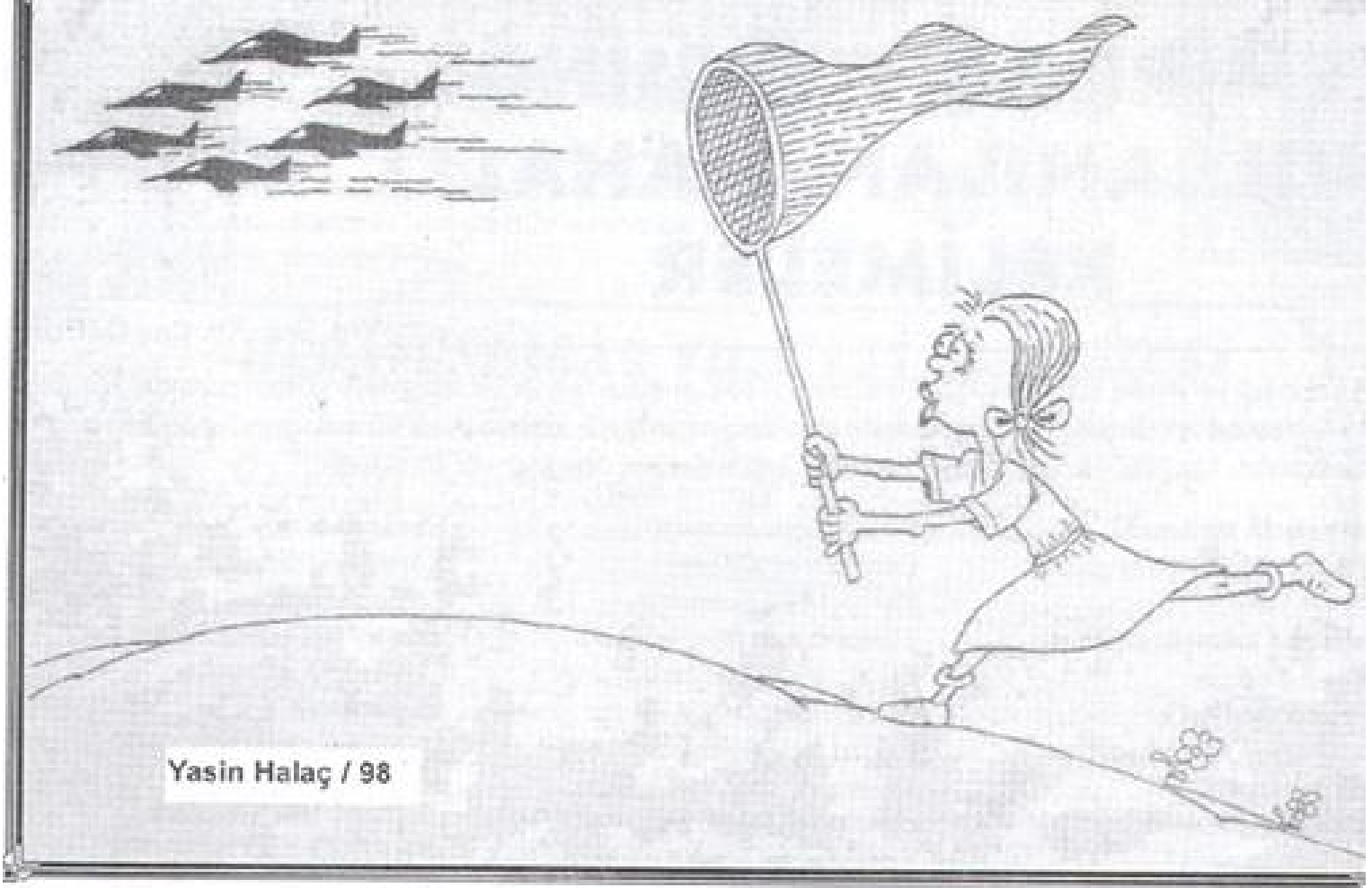
Emirdağ ve yöresi taşıdığı folklor malzemesi bakımından büyük bir zenginlik göstermektedir. Bu folklor malzemesi içinde yer alan yazı dilinde görülmeyen mahalli kelime, atasözü ve deyimler önemli bir yer tutmaktadır. Aşağıda yörede yaşayan mahalli kelimelerden örnekler verilmektedir.

Adeleşmek: inatlaşmak
Afakan: yüreğin ağza gelmesi
Akran: yaşıt
Ana dana kalmak: şaşırarak
Annaç: yamaç
Arese: serseri başıboş
Baç: pay
Balkımak: parlamak
Bala: bez parçası
Batal: kullanılmaz
Belek: çocuk bezi
Belik: saç örgüsü
Buymak: çok üşümek
Bibi: hala
Böle: teyze oğlu
Carıs: rezalet
Cebele: kız kaçıran yardım eden arkadaş
Cip şaşmak: iyice şaşırarak
Culuk: hindi
Cücük: civciv
Cilbir: yular
Cıkla: sadece
Çaput: küçük kumaş parçası
Çelte: ev sancağı
Çekirmek: her söze karşılık vermek
Çığra yol: patika yol
Çipri: çalı dalı
Çimmek: yıkanmak
Daklamak: sataşmak
Dalbar: çamaşır ipi
Dalanmak: ısırılmak
Darılmak: küsmek
Delik: pencere
Deşirmek: dilenmek
Dibek: bulgur dövülen yer
Döşek: minder
Döşlük: önlük (çocuklar için)
Duluk: şakak

Dürü: düğün hediyesi
Ede: kardeş, ağabey
Eke: bildikli, kurnaz
Ellaham: herhalde, belkide
Emlik: körpe (süt emen kuzu)
En: işaret (koyunlar, sığırlar için)
Ergen: hiç evlenmemiş
Evzinmek: oyalanmak, dolaylı olarak hareketlerle bir şey istemek
Fısaratsız: aldırılmaz, düşüncesizce
Fırağan olmak: çok kızmak, başını alıp gitmek
Gada: dert, üzüntü
Gayma: para
Gayıl: razı
Gadın: güzel
Gede: pinti
Gene: yine
Girinti: kiracı (parasız)
Goma: şuna bak!..
Goygun: eskârlı
Halik: küçük çakıl taşı •
Hapaz: avuç dolusu
Havas: âşık
Huyma: barınak
Hulk: huy kişilik
Horata: şaka
İcık: azıcık
İşgın: bağ yaprağı
İşmar: işaret
İcar: kira
İlinti: gam, keder
İşlik: gömlek
Kakınç: ayıbını yüzüne vurma
Kalın: başlık
Kemre: kurumuş hayvan gübresi
Keğri: sonra
Kıymıcık: ufacık
Kızgın: övünge, kibirli

Kovu: dedikodu
Köynek: iç çamaşır
Lokur: hamurdan yapılan haşhaşlı bükme
Mayıs: hayvan gübresi
Mayar: rezil
Meh: al
Menik: iplik demeti
Mih: çivi
Mılık: yüz, surat
Nemben: ne bileyim ki
Okuntu: düğün davetiyesi
Okucu: davetçi
Ol gör: bir türlü, nedense
Parpılamak : dövmek
Poşu: mendil (başa sarılan)
Pırtı: manifatura
Pürçüklü: havuç
Rusuay: rezil
Salgara: rastgele, gelişigüzel
Savak: salak, aptal
Soyaka: sınımak, samimiyet
Şadı: çirkin
Tökel: hasta
Uçar: haber
Ulmuş: kokmuş
Üleşmek: paylaşmak
Vetsiz: lüzumsuz
Yağırnı: sırt
Yeğni: besin, yiyecek
Yıllık: şaşı
Yeğnicek: birden kızan kişi
Zahar: herhalde, öyledir
Zevzek : geveze, lüzumsuz konuşan.

Kaynak: TDK Derleme Sözlüğü,
XII. cilt

Yasin Halaç / 98

EĞİTİM YARDIMINA ÇAĞRI

2002-2003 öğretim
yılında eğitime muhtaç
öğrencilerimizin
ihtiyaçlarını
karşılamaak isteyen
hayırsever
hemşehrilerimizin
bağışlarını
bekliyoruz.

Vakıf Yönetim Kurulu

EMİRDAĞLILAR VAKFI ÇELENGİ

*Kederli ve mutlu
günlerinizde
bağışlarınız için
EMİRDAĞLILAR
VAKFI*

Tel: 233 74 74 - 233 36 06
İsmet İnönü Cd. No:43/39
ESKİŞEHİR

YENİDEN DÜZENLENEN

VAKIF LOKALİMİZ

ATIL BİÇER - KEMAL AYDOĞAN'LA
HİZMETİNİZDE

- ✓ YÖRESEL YEMEKLER
- ✓ YÖRESEL TÜRKÜLER
- ✓ LİG MAÇLARI VE
MİLLİ MAÇLAR DEV EKRANDA

TAŞÖREN SOKAK NO:26/7
(HALK ÇARŞISI ARKA SOKAĞI)

REZERVASYON:

234 63 33

"BAZAR" OTOBÜSÜ

Pinar COŞKUNPINAR
Avukat

Salı günü... Emirdağ halkının en hareketli, en bereketli günü. Zaten çok erken başlayan gün, salı günleri daha da bir erken başlar Emirdağ'da. Saat altıda bütün pazarcılar bazardaki yerlerini alır. Halk da alışveriş için öğlen sonunu beklemez, bir zorunluluk olmadıkça. Öğlene kadar alışverişler yapılır; çünkü köye dönebilmek için 12'de hareket eden otobüslere yetişmek lazımdır. O otobüsler değil midir ki onları erkenden saat yedide köylerinden alıp Emirdağ'a getiren...

Sözü edilen otobüslerden bahsetmek istiyorum sizlere. Bütün gün tek vasıta olduğu için, otobüsü kaçıranlar köylerine ancak taksi

tutarak dönebilirler. O yüzden de Emirdağ'a büyük rağbet vardır.

İnsanlar, otobüsün hareket saatinden çok önce yerlerini alır. Biraz yer kapabilmek, ahbablarıyla biraz da sohbet edebilmek için. Ben de Yarımca Köyü'nde yaşayan dedem ve annememi ziyarete giderken çok defa bulundum bu otobüslerde.

Hatırlıyorum; ilk binişimde hiç sevmemiştım, çok bunalıyıştım; ama daha sonraları o ortamı çok samimi buldum ve sevmeye başladığımı fark ettim. Otobüste, koltuklar iç içe geçmiş vaziyette. Birbirine çok yakın. Sağ ve sol taraftaki koltuklar arasında kalan boşluğa ancak bir kişi sığabiliyor.

Otobüs dolduğunda arkadan binen birinin önde oturan yakınına ulaşması mümkün değil. Çünkü iki insan yer değiştiremez. Otobüste her yaş grubunda insan var. Genç, çocuk, yaşlı... Sadece insan değil tabi; pazardan alınan öte beri, yiyecek, giyecek ve hatta hayvanlar... Evet, tavuk sesleriyle yolculuk yaptığım zamanları hatırladım şimdi.

Çok kalabalık içerisi. Gürültülü. Çok tozlu; ama ortam o kadar sıcak, insanlar o kadar doğal, o kadar canlı ki! Haftada bir de olsa, diğer köylerdeki ahbablarıyla görüşmek, onlarla yolculuk etmek nasıl mutlu ediyor hepsini. Bunu anlamak hiç de zor değil; eğer gözlerinin içine baktıysanız.

Emirdağlıları

Musa TÜRKSEVEN

*Bir ömür boyu dolaştım Emirdağlarında
Bitmez, tükenmez anılarım var.
Türkmen kızı yayık yayar,
Hal, hatır sorar.
Beyler ata biner, çocuklar oyun oynar.*

*Yaylalarda koyun kuzu meleşir,
Keklikler ötüşür, sürüler dolaşır.
Oba oba olur Türkmen oymağı,
Buz gibidir ayrantı, lezzetlidir kaymağı.*

*Başka olur Emirdağlıları'nın yazı,
Misafirlere kesilir kuzu.
Buralarda benim seksen yılım geçti,
Nice yiğitler bu pınarlardan su içti.
Ahla vahla geçti yıllarım.*

*Ömrümün sonu geldi.
Benim için seksen yıl bir hayal oldu.
Bundan dolayı Tanrı'ma şükrediyorum
Sizlere Allah'a ısmarladık diyorum.*

Söylediklerinize dikkat edin, düşüncelerinize dönüşür. Düşüncelerinize dikkat edin, duygularınıza dönüşür. Duygularınıza dikkat edin, davranışlarınıza dönüşür. Davranışlarınıza dikkat edin, alışkanlıklarınıza dönüşür. Alışkanlıklarınıza dikkat edin, değerlerinize dönüşür. Değerlerinize dikkat edin, karakterinize dönüşür. Karakterinize dikkat edin, kaderinize dönüşür.

GENEL KURUL DAVE7

Vakfımızın 2003 yılı olağan Mali Genel Kurul toplantısı 23 Şubat 2003 Pazar günü saat 13.00'te Kurtuluş Mah. Taşören Sk. 26/7 adresinde bulunan vakıf lokalimizde yapılacaktır.

Çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantı 9 Mart 2003 Pazar günü aynı yer ve saatte yapılacaktır. Tüm üyelerimize duyurulur.

GÜNDEM:

- 1- Açılış ve yoklama
- 2- Divan teşekkülü
- 3- Saygı duruşu, İstiklal Marşı
- 4- Faaliyet Raporu, Mali Rapor, Denetim Raporu'nun ayrı ayrı okunması
- 5- Raporların ayrı ayrı müzakeresi ve ibrası
- 6- Dilek ve temenniler
- 7- Kapanış

EMİRDAĞLILAR SOSYAL DAYANIŞMA KÜLTÜR VE EĞİTİM VAKFI 31.12.2002 TARİHLİ BİLANÇO

AKTİF

PASİF

DÖNEM	ÖNCEKİ DÖNEM	CARİ
DÖNEN VARLIKLAR		
KASA HESABI	13.908.789	22.548.457
BANKALAR HESABI	79.045.022	3.233.860.149
	92.953.811	3.256.408.606
DURAN VARLIKLAR		
DEMİRBAŞLAR	1.044.502.237	1.044.502.237
ÖZEL MALİYETLER	199.060.000	199.060.000
	1.246.982.237	1.243.562.237
G.TOPLAM	1.336.516.048	4.499.970.843

DÖNEM	ÖNCEKİ DÖNEM	CARİ
KISA VADELİ YABANCI KAYRAKLAR		
SATICILAR	138.986.940	112.626.940
ÖD.VERGİ VE FONLAR	70.355.332	-----
	209.342.272	112.626.940
ÖZ KAYNAKLAR		
SERMAYE	1.075.000.000	1.075.000.000
GEÇMİŞ YILLAR KARI	1.333.170.870	1.333.170.870
GEÇMİŞ YILLAR ZARARI(-)	1.153.313.875	1.280.997.094
DÖNEM NET ZARARI(-)	127.683.219	-----
DÖNEM NET KARI	-----	3.260.170.127
	1.127.173.776	4.387.343.903
G.TOPLAM	1.336.516.048	4.499.970.843

İçimizden Biri

Prof. Dr. A. Kadir Koçak

**Osmangazi Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Müdürü ve
Çocuk Alerji Bilim Dalı Başkanı**

Muharrem KUBAT
Şair

Bu sayıda "İÇİMİZDEN BİRİ"nin konuğu Prof. Dr. Sayın Abdülkadir Koçak'tır.

Koçak da genç yaşta profesör olmuş, mütevazı, çalışkan, dürüst hemşehrilerimizden biridir. İşte kendilerine sorulan sorular ve yanıtları...

Prof. Dr. A. Kadir Koçak kimdir? Başka bir deyişle özgeçmişinizi anlatır mısınız? Ayrıca çocukluğunuz ve çocukluk yıllarınızdaki aile yaşamınız nasıldı?

1953 yılında Emirdağ'ın Hamzahacı Köyü'nde doğdum. Çocukluğum bu köyde geçti. 1950-60'lı yılların yaşandığı yoksul köy ortamında büyüdüm. Her ne kadar bizim durumumuz daha iyi olduysa da yaşam buydu. Ben, köyde işlere yardım etmeye 6 yaşında yaz günlerinde öküz otlatmaya

(gütmeye) başladım. İlk kez öküzleri götürürken duyduğum heyecanı şimdi bile hissediyorum. Öğle yemeği için, boynumda azık torbası olurdu. İçinde ya ekmek kızartması ya da yufka ekmekle birlikte yemiş bulunurdu. Su şişesi boynumda, dev gibi öküzler önümde habire koşuştururdum. Sabah güneşin doğması ile birlikte köy meydanında toplanıp korucunun söyleyeceği mıntıkaya (bölgeye) gidiyorduk. Daha sonraki günlerde gruptan ayrı kalacağım, geç kalacağım diye çok korkardım.

Çünkü yalnız başıma grubun gittiği yere gitmek oldukça korkulu anlar yaşıyordum. Bir çıtırtı duysam yılan var zannederdim ve o zaman kalbimin nasıl çarptığını anlatmak gerçekten güç olurdu. İlkokulu köyde okudum ve yazın öküz gütmek, harmana ve tarlaya ekmek (yemek) götürmek şeklinde geçti yıllar. Beşinci sınıfta bir müfettiş geldi ve un ekmekle ilgili bir matematik sorusu sordu. İlk önce ben yapmışım soruyu ve kısa yoldan anlattım. Önce "yanlış" dedi ve "doğru öğretmenim" diyerek tekrar anlattım ve kabul etti. Adımı sordu, Koçak olduğunu öğrenince "İsmail Koçak'ın nesisin?" diye sordu. Abim olduğunu öğrenince "belli" diye takdir ifadesini kullandı. Bu sırada ilk defa sinemaya Emirdağ'ında gittim ve pek bir şey anlayamadım. İlkokulu bitirinceye

kadar 'Soğukkuyu' (Dayımların yani dedemin köyü) dışında başka bir köye bile çok nadir gittim. Çünkü düğünlerde ayağıma bastıkları için gitmek istemezdim. Dışarı çıkmak için sebep düğünlerdi. Bu arada çok kısa olarak dedemden bahsetsem uygun olur kanısındayım. Dedem 'Kara Ahmet Efe' İstanbul'da otururdu. Fakat biz ancak 2-3 senede bir, bir günlüğüne köye geldiğinde görürdük. O arada ancak "Hoş Geldin." diye elini öpmemiz dışında bir yakınlık

olmazdı. İlkokulu bitirdiğimde bütün amacım 'Yunusemre İlköğretmen Okulu'nu kazanmaktı. Bunun için babamla çok çalıştım. O sıralarda 'Yusuf Kınık' adındaki öğretmen Daydalı'da kurs veriyordu. Bir süre babam benim de gitmemi istedi ve eşekle Daydalı'ya gittim. Bir iki gün kurs almama izin verdi ve 'geç kaldın' diyerek kabul etmedi. Daha sonra sınava girdik ve 4 puanlı kürenin hacmi problemini çözemedim. Çünkü 'küre' sözcüğünü neredeyse ilk kez orada duydum. Düşündükçe, öğretmen masasında duran yuvarlak dünya maketini döndürürken dünyanın küre şeklinde olduğunu söylediğini hatırlayıp ancak dairenin alanını hesaplayabilmişim. Sınav sırasında daha önce söz ettiğim müfettiş de vardı. Diğer öğretmenlere benim çok zeki olduğumu söyleyip başımı okşadı; fakat ben problemi yapamıyordum. Sonuçta, Emirdağ'ına gelen ilk haber kimlerin kazandığı değil de, eğitmenin çocuğu olarak benim kazanamadığının haberi idi.

Öğrencilik yıllarınızdan ve meslek yaşamınızdan belleğinizde kalan ilginç olayları anlatır mısınız?

Benim geleceğimde ilk değişiklik bu şekilde olmuştu belki de. Çünkü öğretmen okulunu kazanmamıştım ve köylerden parasız yatılı okullara ilk müracaatlardan birisini babam yapmıştı. Bir gün köyün odasının çardağında çamurla "patlanguç" oynarken babam bir pikapla geldi ve "Hadi imtihana gidiyorsun." dedi. Hemen bana leğen içinde banyo yaptırdılar ve Afyon'a gitmek üzere yola çıktık. O